

Ocena uzupełniająca SPO WKP

Wpływ realizacji poddziałania 2.2.1 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw na poziom innowacyjności polskich przedsiębiorstw.

Raport końcowy

Warszawa, 2 listopada 2006

UNIA DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH
PROGRAM KONKURENCYJNOŚĆ

Streszczenie

Niniejszy raport prezentuje wyniki ewaluacji „Wpływu realizacji poddziałania 2.2.1. Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw na poziom innowacyjności polskich przedsiębiorstw”¹ przeprowadzonej przez zespół Ecorys Polska sp. z o.o. Poddziałanie 2.2.1 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw „Wsparcie dla przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji” jest częścią działania 2.2 „Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw”. Celem działania 2.2 jest poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wsparcie nowych inwestycji prowadzących do zasadniczych zmian produkcji, produktu lub procesu produkcyjnego oraz wzrost skali umiędzynarodowienia przedsiębiorstw poprzez promocję. Poddziałanie 2.2.1 wspiera projekty polegające na dokonywaniu nowych inwestycji (w rozumieniu przepisów UE), polegających na utworzeniu lub rozbudowie przedsiębiorstwa, zarówno ze sfery produkcyjnej jak i usługowej, jak również na rozpoczęciu w przedsiębiorstwie działalności obejmującej dokonywanie zasadniczych zmian produkcji, produktu lub procesu produkcyjnego.

Poddziałanie 2.2.1 jest wdrażane przez Ministerstwo Gospodarki zgodnie z Ustawą z dnia 20 marca 2002 r. o finansowym wspieraniu inwestycji². Beneficjentami są przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terytorium Polski.

Według stanu na 9 czerwca 2006 r. w ramach poddziałania 2.2.1 pomocą objęto 48 przedsiębiorców. Badanie, którego wyniki prezentuje niniejszy raport, przeprowadzono na próbie wszystkich 27 Odbiorców Ostatecznych (OO), którzy uzyskali wsparcie w ramach rund aplikacyjnych, które zakończyły się w roku 2004. Ostatecznie uwzględniono wyniki z 26 przedsiębiorstw (w jednym przypadku rozwiązano umowę), spośród których zakończonych zostało tylko siedem, a więc nieco więcej niż ¼. Reszta projektów jest w toku, przy czym większość z nich powinna się zakończyć w tym roku.

Cele badania określono w sposób następujący:

- Wskazanie wszelkich istotnych efektów (krótkoterminowych, długoterminowych, ilościowych oraz jakościowych), jakie pojawiły się (lub jest wysoce prawdopodobne, że się pojawią) w związku z realizacją przez przedsiębiorców nowych inwestycji, na które uzyskali wsparcie na podstawie działania 2.2.1;
- Dokonanie oceny znaczenia tych efektów dla wzrostu poziomu innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw;

¹ Zaprezentowany opis dotyczy poddziałania 2.2.1 w kształcie obowiązującym do 8 października 2006 roku.

² Dz.U z 2002r Nr 41, poz. 363 z późniejszymi zmianami.

- Dokonanie oceny znaczenia wsparcia publicznego - uzyskanego przez przedsiębiorcę na podstawie działania 2.2.1 - dla podjęcia tych inwestycji oraz możliwości ich skutecznej realizacji (ocena, na ile faktycznie pomoc publiczna była potrzebna do realizacji danego projektu oraz czy istniały możliwości sfinansowania projektu wyłącznie ze źródeł komercyjnych).

W ramach badania wykorzystano następujące metody badawcze: analizę dokumentów, badanie ankietowe via e-mail, wywiady telefoniczne, analiza SWOT.

Przeprowadzone badanie ujawniło szereg efektów, które już uzyskano w badanych przedsiębiorstwach lub pojawiają się one w najbliższym czasie. W rezultacie inwestycji firmy unowocześnia stosowane technologie poprzez wprowadzenie nowych maszyn, urządzeń, materiałów. To z kolei przyczyni się do wprowadzenia nowych lub ulepszenia istniejących produktów, co w połączeniu ze zwiększeniem zdolności produkcyjnych oraz elastyczności produkcji umożliwi wejście na nowe rynki lub zwiększenie udziału w dotychczasowych. Docelowo (w trzy lata od momentu zakończenia inwestycji) powstaną 3023 nowe miejsca pracy. Efektem projektu jest także obniżenie materiałochłonności i energochłonności, co wpływa na obniżenie kosztów pracy oraz poprawę stanu środowiska naturalnego. Niekiedy wprowadzono nowe sposoby dystrybucji. Przeprowadzone inwestycje powodują również wzrost wartości majątku przedsiębiorstwa. Efekty widać także w szerszym otoczeniu firm – poprzez swój rozwój wpływają one na rozwój firm kooperujących. Wszyscy OO nabyli doświadczenie w aplikowaniu o środki pomocowe oraz realizacji projektów, co pomoże im w przygotowaniu kolejnych aplikacji w przyszłości. Wymienione wyżej efekty są zgodne z założeniami dotyczącymi rezultatów działania 2.2 określonymi w SPO WKP.

Wsparcie udzielone w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP stworzyło podstawy umożliwiające dalszy wzrost nakładów na innowacje w badanych firmach. Jeszcze przed realizacją projektu 80% ankietowanych przedsiębiorstw prowadziło działalność badawczo – rozwojową, inwestowało w IT i zakup oprogramowania. Innowacje dotyczyły także produktów – wprowadzenia nowych lub ulepszenia dotychczasowych - oraz rynków – wejścia na nowe lub zwiększenia udziału w dotychczasowych. 3/4 firm szkoliło swoich pracowników. Nowe budynki, maszyny, technologie powstałe i wprowadzone w wyniku projektu rozwiązują (czasem częściowo) strategiczne problemy firm. W krótkiej perspektywie powoduje to wzrost konkurencyjności, ale w dłuższej stanowi bazę do rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw. Szczególnie, iż firmy zdecydowanie dostrzegają potrzebę wprowadzania innowacji w prowadzonej przez siebie działalności.

Konsekwencją podejścia traktującego inwestycje dokonane w ramach poddziałania 2.2.1 jako czynnika pobudzającego kreatywność firm powinno być dążenie w procedurze wyboru projektów do wyłonienia przedsiębiorstw, które do tej pory wykazywały się innowacyjnością i/lub pokażą dalsze możliwości wykorzystania rozwiązań uzyskanych dzięki dotowanej inwestycji.

Spis treści

1. WPROWADZENIE	6
2. METODOLOGIA ORAZ REALIZACJA BADANIA	7
2.1 Obszar badawczy	7
2.2 Cele badania	8
2.3 Pytania badawcze	9
2.4 Kryteria ewaluacyjne	9
2.5 Metodologia	10
2.6 Realizacja badania	10
3. OPIS WYNIKÓW EWALUACJI	12
3.1 Adekwatność	12
3.2 Efektywność	21
3.3 Skuteczność	22
3.4 Wpływ	27
3.5 Trwałość	28
4. WNIOSKI I REKOMENDACJE	31
5. ZAŁĄCZNIKI	35
5.1 Lista dokumentów wykorzystanych w badaniu	35
5.2 Zastosowane narzędzia badawcze	35
5.2.1 Kwestionariusz	35
5.2.2 Dyspozycje do wywiadu	42
5.3 Zestawienie wyników badania ankietowego	43

1. Wprowadzenie

Niniejszy raport prezentuje wyniki ewaluacji „Wpływu realizacji poddziałania 2.2.1. – Wsparcie dla przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji - Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw na poziom innowacyjności polskich przedsiębiorstw”.³ Badanie zostało przeprowadzone przez zespół Ecorys Polska sp. z o.o. w składzie:

- Rafał Szakalinis – kierownik projektu
- Agnieszka Kowalczyk
- Katarzyna Matuszczak
- Radosław Piontek.

W celu zapewnienia wysokiej jakości prowadzonych badań do zespołu dołączono ewaluatora, ekspertkę ds. badań jakościowych i ilościowych – Justynę Ratajczak. Jest ona współautorem raportu.

Raport składa się z następujących części:

- Metodologia oraz realizacja badania – opisującej założenia badania, w tym pytania i kryteria oraz jego realizację;
- Opis wyników ewaluacji – wyniki są prezentowane według pięciu kryteriów, tj. adekwatności, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.
- Wnioski i rekomendacje
- Aneksy – zawierające listę dokumentów poddanych analizie, użyte narzędzia badawcze oraz zestawienie wyników badań ankietowych.

Analizując dane zawarte w niniejszym raporcie należy pamiętać, że spośród 26 projektów, które poddane zostały badaniu, zakończonych zostało tylko siedem, a więc nieco więcej niż ¼. Tylko w ich przypadku można mówić już o rezultatach projektu, w przypadku pozostałych zaś efekty są szacunkowe. Dodatkowo, jeśli chodzi o rezultat w postaci liczby nowych miejsc pracy, to przedsiębiorcy zobowiązani są do osiągnięcia wartości docelowej określonej we wniosku dopiero w trzy lata od momentu zakończenia inwestycji.

³ Zaprezentowany opis dotyczy poddziałania 2.2.1 w kształcie obowiązującym do 8 października 2006 roku.

2. Metodologia oraz realizacja badania

2.1 Obszar badawczy

Poddziałanie 2.2.1 Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) „Wsparcie dla przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji” jest częścią działania 2.2 „Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw”. Celem działania 2.2 jest poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wsparcie nowych inwestycji prowadzących do zasadniczych zmian produkcji, produktu lub procesu produkcyjnego oraz wzrost skali umiędzynarodowienia przedsiębiorstw poprzez promocję. Poddziałanie 2.2.1 wspiera projekty polegające na dokonywaniu nowych inwestycji (w rozumieniu przepisów UE), polegających na utworzeniu lub rozbudowie przedsiębiorstwa, zarówno ze sfery produkcyjnej jak i usługowej, jak również na rozpoczęciu w przedsiębiorstwie działalności obejmującej dokonywanie zasadniczych zmian produkcji, produktu lub procesu produkcyjnego.

Na dofinansowanie składają się:

- dotacja inwestycyjna, liczona od wartości kwalifikowanych wydatków inwestycji, w wysokości maksymalnie 50% dopuszczalnej intensywności pomocy dla danego regionu,
- dotacja na tworzenie nowych miejsc pracy, w wysokości maksymalnie równoważności 4 tys. euro na jedno utworzone miejsce pracy.

Poddziałanie 2.2.1 jest wdrażane przez Ministerstwo Gospodarki. Beneficjentami są przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terytorium Polski.

SPO WKP określa spodziewane rezultaty realizacji działania 2.2. Są to:

- stworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach,
- wzrost świadomości potrzeby umiędzynarodowienia przedsiębiorstw,
- wzrost nakładów na inwestycje przedsiębiorstw,
- wzrost wskaźnika innowacyjności przedsiębiorstw,
- wzrost liczby wprowadzonych przez wspierane przedsiębiorstwa produktów na rynek,
- unowocześnienie technologii, wzrost wydajności pracy i poprawa jakości produktów i usług,
- dostosowanie technologii i produktów do wymagań dyrektyw unijnych, zwłaszcza norm zharmonizowanych i wymogów BHP.

Według stanu na 9 czerwca 2006 r. w ramach poddziałania 2.2.1 pomocą objęto 48 przedsiębiorców. Badanie, którego wyniki prezentuje niniejszy raport, przeprowadzono na próbie wszystkich 27 Odbiorców Ostatecznych (OO), którzy uzyskali wsparcie w ramach rund aplikacyjnych, które zakończyły się w roku 2004. Kwota dofinansowania dla tej grupy⁴ wynosi łącznie 320 519 823 PLN, co daje średnią dotację w wysokości 12 327 685,50 PLN. Kwoty dotacji dla poszczególnych firm są różne i wynoszą od 1 097 964 PLN do 43 128 622 PLN.

Omawiane projekty są wdrażane zgodnie z Ustawą z dnia 20 marca 2002 r. o finansowym wspieraniu inwestycji⁵. Ustawa ta określa warunki udzielenia wsparcia, definiując tym samym typy projektów. Są to projekty spełniające jeden z poniższych warunków:

⁴ Dotyczy 26 przedsiębiorstw, które realizują umowy.

⁵ Dz.U z 2002r Nr 41, poz. 363 z późniejszymi zmianami.

- 1) wartość nowej inwestycji jest nie mniejsza niż równowartość kwoty 10 000 000 euro lub
- 2) wartość nowej inwestycji jest nie mniejsza niż równowartość kwoty 500 000 euro, w przypadku gdy inwestycja dotyczy rozbudowy lub modernizacji istniejącego przedsiębiorstwa i wiąże się z utrzymaniem co najmniej 100 miejsc pracy, przez nie mniej niż 5 lat, lub
- 3) w wyniku nowej inwestycji zostało utworzonych co najmniej 20 nowych miejsc pracy na nie mniej niż 5 lat, lub
- 4) nowa inwestycja wprowadza innowację technologiczną, lub
- 5) nowa inwestycja wpływa na poprawę stanu środowiska, lub
- 6) nowa inwestycja jest zlokalizowana na obszarze parku przemysłowego lub parku technologicznego.

Liczbę projektów z poszczególnych kategorii prezentuje Tabela 1.

Tabela 1. Podział projektów wg kategorii zgodnych z Ustawą o finansowym wspieraniu inwestycji.

Kategoria	Liczba projektów
wartość nowej inwestycji jest nie mniejsza niż równowartość kwoty 10 000 000 euro	4
wartość nowej inwestycji jest nie mniejsza niż równowartość kwoty 500 000 euro, w przypadku gdy inwestycja dotyczy rozbudowy lub modernizacji istniejącego przedsiębiorstwa i wiąże się z utrzymaniem co najmniej 100 miejsc pracy, przez nie mniej niż 5 lat	5
w wyniku nowej inwestycji zostało utworzonych co najmniej 20 nowych miejsc pracy na nie mniej niż 5 lat	9
nowa inwestycja wprowadza innowację technologiczną	4
nowa inwestycja wpływa na poprawę stanu środowiska	3
nowa inwestycja jest zlokalizowana na obszarze parku przemysłowego lub parku technologicznego	1
Suma:	26

2.2 Cele badania

Cele badania określono w sposób następujący:

- Wskazanie wszelkich istotnych efektów (krótkoterminowych, długoterminowych, ilościowych oraz jakościowych), jakie pojawiły się (lub jest wysoce prawdopodobne, że się pojawią) w związku z realizacją przez przedsiębiorców nowych inwestycji, na które uzyskali wsparcie na podstawie działania 2.2.1;
- Dokonanie oceny znaczenia tych efektów dla wzrostu poziomu innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw;
- Dokonanie oceny znaczenia wsparcia publicznego - uzyskanego przez przedsiębiorcę na podstawie działania 2.2.1 - dla podjęcia tych inwestycji oraz możliwości ich skutecznej realizacji (ocena, na ile faktycznie pomoc publiczna była potrzebna do realizacji danego projektu oraz czy istniały możliwości sfinansowania projektu wyłącznie ze źródeł komercyjnych).

2.3 Pytania badawcze

Realizację celów badania miał ułatwić szereg **pytań ewaluacyjnych**, pogrupowanych w kilka kategorii.

A. Ocena pozycji konkurencyjnej i stanu innowacyjności przedsiębiorcy.

- Jaki jest udział w rynku poszczególnych przedsiębiorców i dynamika przychodów?
- Jaka jest wielkość i kierunki eksportu?
- Jakimi systemami zarządzania jakością dysponują przedsiębiorcy?
- Czy przedsiębiorcy posiadają patenty/zgłoszenia patentowe?
- Jaka jest wielkość nakładów przeznaczanych na innowacje?
- Jaka jest wielkość nakładów przeznaczanych na szkolenia pracowników?
- Jaki jest poziom amortyzacji majątku przedsiębiorstwa?
- Jaki jest stosowany sposób zarządzania?

B. Charakter realizowanego projektu inwestycyjnego.

- Jaki jest charakter realizowanego projektu inwestycyjnego?
- Jaki jest stopień innowacyjności projektu?

C. Umiejscowienie realizowanego projektu w strategii rozwoju.

- Jak jest miejsce projektu w ogólnej strategii rozwoju firmy?
- Jak jest znaczenie projektu dla poprawy innowacyjności przedsiębiorstwa?
- Jak jest znaczenie projektu dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstwa?

D. Spodziewane efekty realizacji projektu dla konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorcy.

- Jakie są przewidywane efekty realizacji projektu?

E. Ocena trwałości wpływu inwestycji na konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstwa.

- Czy realizacja projektu w długim okresie wzmocni innowacyjność i konkurencyjność przedsiębiorstwa?

F. Znaczenie wsparcia publicznego dla podjęcia realizacji projektu inwestycyjnego.

- Jaka jest relacja wielkości dotacji w stosunku do budżetu całego projektu inwestycyjnego?
- Czy projekt byłby realizowany w przypadku braku wsparcia?

2.4 Kryteria ewaluacyjne

W badaniu wykorzystano pięć kryteriów ewaluacji:

- Adekwatność (zgodność z tematem) – kryterium to pozwala ocenić zgodność potrzeb OO z działaniami realizowanymi w ramach projektów. Badanie adekwatności projektów w odniesieniu do potrzeb i problemów jest szczególnie istotne w fazie oceny wniosku aplikacyjnego. Wymaga jednakże weryfikacji także przez cały okres trwania projektu na wypadek, gdyby zaistniały zmiany co do natury pierwotnie zidentyfikowanych problemów lub okoliczności realizacji projektu: fizycznych, ekonomicznych, społecznych, środowiskowych itp. Stąd, przy ewaluacji, analiza adekwatności koncentrowała się na określeniu charakterystyki i kondycji przedsiębiorstw,

tak aby uzyskać podstawę do dalszych analiz w ramach pozostałych kryteriów.

- **Efektywność** – kryterium to analizuje relacje między nakładami a końcowymi rezultatami interwencji. Ma ono zastosowanie w analizie możliwości osiągnięcia zbliżonych efektów przy wykorzystaniu mniejszych zasobów oraz zwiększenia efektów przy zastosowaniu porównywalnych zasobów.
- **Skuteczność** – kryterium to pozwala ocenić stopień realizacji zakładanych celów, skuteczność użytych narzędzi oraz wpływ czynników zewnętrznych na końcowe efekty. Analiza skuteczności koncentruje się na kwestii planowanych i niezamierzonych efektów projektu, zarówno tych, które już wystąpiły jak i tych, które wystąpią wkrótce.
- **Wpływ** – kryterium to zajmuje się analizą oddziaływania projektów w dłuższej perspektywie oraz na szersze środowisko. W szczególności analizowany jest wpływ wsparcia na podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw.
- **Trwałość** – oszacowuje ciągłość efektów w dłuższej perspektywie czyli określa czy pozytywne efekty projektu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego.

2.5 Metodologia

Zgodnie z założeniami wykorzystano następujące metody badawcze:

- **Analiza dokumentów** - analiza miała objąć wnioski aplikacyjne, sprawozdania końcowe OO z realizacji projektów, sprawozdania z realizacji poddziałania itp.,
- **Ankieta** - planowano rozesłać kwestionariusz drogą elektroniczną do wszystkich 27 OO,
- **Wywiady** - miały zostać przeprowadzone telefonicznie ze wszystkimi 27 OO,
- **Analiza SWOT** - dokonywana dla każdego projektu osobno.

2.6 Realizacja badania

W ramach **analizy dokumentów** przeprowadzono analizę wybranych elementów wniosków aplikacyjnych (prezentujących powody, dla których przedsiębiorcy wnioskowali o wsparcie, celów projektu, ogólnego opisu planowanej inwestycji, zakładanych efektów ilościowych i jakościowych) wszystkich 27 OO oraz wszystkich dostępnych (tj. siedmiu) sprawozdań końcowych z realizacji projektów. Przeanalizowano także sprawozdania z realizacji poddziałania 2.2.1. Zgodnie z założeniami dokonano także analizy innych dokumentów i publikacji pozwalających na właściwe przygotowanie badania oraz interpretację wyników. Dokładny spis dokumentów znajduje się w Załączniku 5.1.

Tak jak było to planowane, przygotowano i rozesłano **kwestionariusz** drogą elektroniczną do wszystkich 27 OO. Otrzymano 17 wypełnionych ankiet. Krótki czas przeznaczony na realizację tego elementu badania nie pozwolił na przeprowadzenie pilotażu narzędzia badawczego. Skutkiem tego jedno z pytań (pyt. A 13) okazało się niezrozumiałe dla respondentów (świadczą o tym liczne telefony w tej sprawie kierowane do kierownika projektu). W konsekwencji odpowiedzi uzyskanych na to pytanie nie da się jednoznacznie zinterpretować a nawet należy z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że próba ich interpretacji byłaby błędna. W związku z tym nie możliwe jest udzielenie odpowiedzi na jedno z pytań badawczych, tj. jaki jest poziom amortyzacji majątku przedsiębiorstwa.

Przeprowadzono 25 **wywiadów** telefonicznych (spośród planowanych 27). Jeden respondent nie wyraził zgody na udział w badaniu, jeden był permanentnie niedostępny. W trakcie realizacji badania okazało się także, iż umowę z jednym z OO rozwiązano. Jego wypowiedzi nie zostały zatem wzięte pod uwagę. W konsekwencji analizie poddano informacje pochodzące od 24 przedsiębiorstw.

Na podstawie informacji z wniosku aplikacyjnego, kwestionariusza i wywiadu przygotowano **analizę SWOT** dla każdego z 26 projektów OO, którzy podpisali umowy dotacji. Analiza ta została przedstawiona Zamawiającemu.

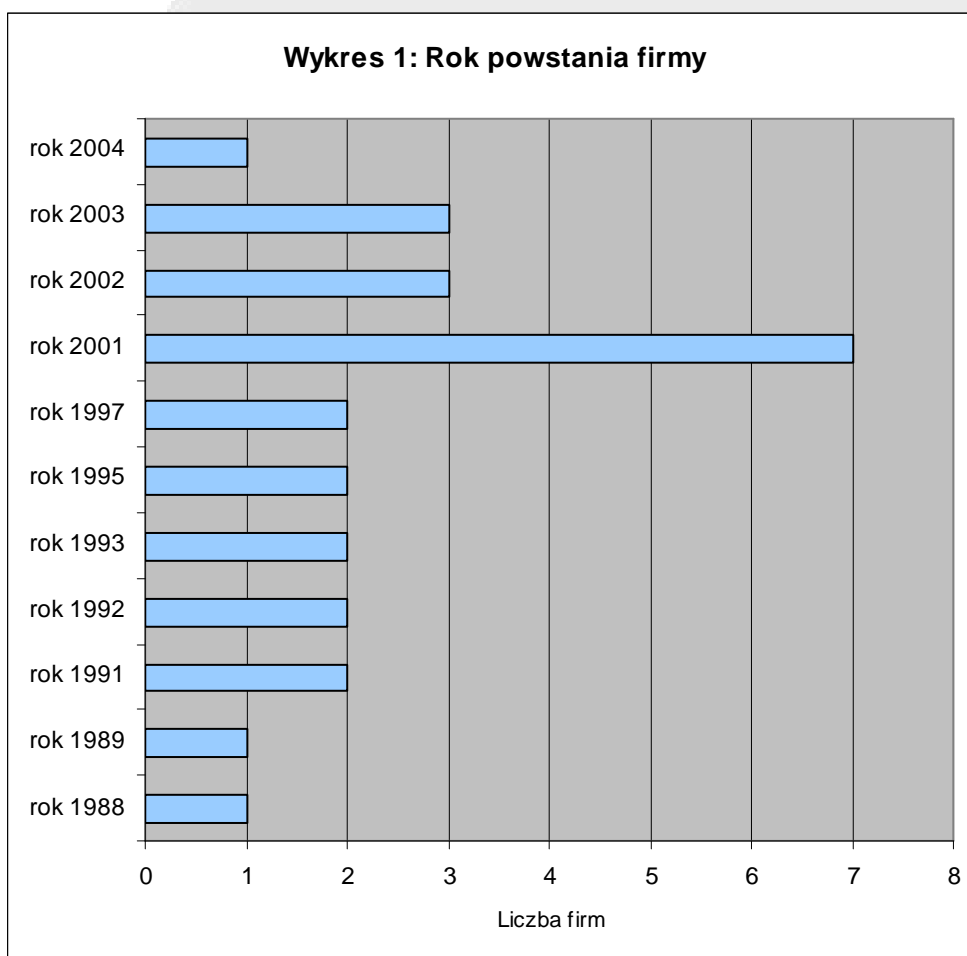
3. Opis wyników ewaluacji

3.1 Adekwatność

Ten fragment raportu zawiera odpowiedzi na następujące pytania kluczowe:

- Jaki jest udział w rynku poszczególnych przedsiębiorców i dynamika przychodów?
- Jaka jest wielkość i kierunki eksportu?
- Jakimi systemami zarządzania jakością dysponują przedsiębiorcy?
- Czy przedsiębiorcy posiadają patenty/zgłoszenia patentowe?
- Jaka jest wielkość nakładów przeznaczanych na innowacje?
- Jaka jest wielkość nakładów przeznaczanych na szkolenia pracowników?
- Jaki jest stosowany sposób zarządzania?
- Jakie jest miejsce projektu w ogólnej strategii rozwoju firmy?

Firmy, które otrzymały dotacje w ramach poddziałania 2.2.1 są bardzo zróżnicowane. Większość z nich (14) działa na rynku od kilku lat (nie dłużej niż pięć), niektóre od kilkunastu (najstarsza firma powstała 18 lat temu) - szczegółowe dane prezentuje wykres 1. Istnieje także grupa pięciu przedsiębiorstw, których powstanie wiąże się ściśle z aplikowaniem o środki pomocowe – są to firmy celowe, powstałe dla realizacji projektu.

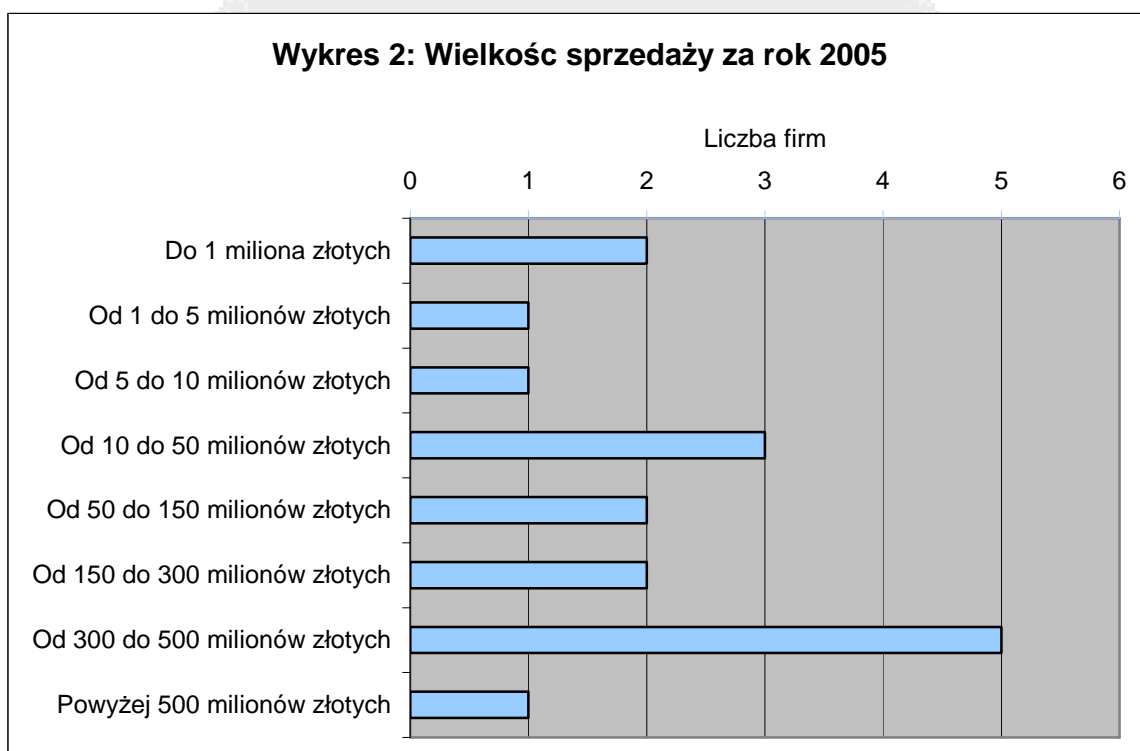
Także wielkość zatrudnienia jest różna, jednakże z przewagą firm większych. Są firmy małe (mające do 19 pracowników), jak i bardzo duże (zatrudniające powyżej 500 osób). Jak wynika z danych przedstawionych we wnioskach aplikacyjnych trzy firmy można potraktować

jako bardzo duże (dwie z nich zatrudniały po ok. 1500 osób, a jedna ponad 2500). Zestawienie odpowiedzi z badania ankietowego dotyczących wielkości zatrudnienia prezentuje tabela 2.

Tabela 2: Liczba pracowników firmy

	Liczba odpowiedzi
do 19 zatrudnionych	2
20 do 49 zatrudnionych	1
50 do 99 zatrudnionych	0
100 do 249 zatrudnionych	4
250 do 499 zatrudnionych	2
powyżej 500 zatrudnionych	8
Suma:	17

Wielkość sprzedaży prezentuje się w sposób podobny do wielkości zatrudnienia – pod tym względem także można wyróżnić firmy małe i wielkie (wykres 2). Połowa przedsiębiorstw biorących udział w badaniu ankietowym deklaruje, że wielkość sprzedaży w poprzednim roku była nie większa niż 50 mln złotych.

Rynki, na których działają OO, są zróżnicowane. Jak wynika z danych zebranych za pomocą kwestionariusza dla ośmiu obszarów działania jest Polska lub jej część. Po siedem funkcjonuje również na rynku europejskim i światowym. Jednakże nawet dla nich głównym rynkiem zbytu towarów jest kraj. Świadczy o tym struktura sprzedaży, w której dominuje sprzedaż krajowa. Pięć firm sprzedaje swoje wyroby/usługi wyłącznie w Polsce. Dla trzech głównymi rynkami zbytu są rynki zagraniczne (sprzedaż krajowa wynosi u nich od 20 do 39%). Pozostałe osiem firm sprzedaje zarówno w kraju jak i na eksport (eksport stanowi od 11 do 40%). Kierunki eksportu to najczęściej kraje UE (12 wskazań). Eksport prowadzony jest często także do krajów takich jak Ukraina, Rosja i Białoruś (5 wskazań). W pojedynczych

przypadkach kierunki eksportu to m.in. Stany Zjednoczone, Azja, Bliski Wschód, Kanada, Tajlandia oraz Australia.

W badaniu ankietowym tylko dwie firmy stwierdziły, że nie mają konkurencji w kraju (tabela 3). Pozostałe mają od 3 do 43 konkurentów. Także tylko dwóch OO nie ma konkurencji za granicą.

Tabela 3. Liczba konkurentów w kraju

	Liczba odpowiedzi
0	2
od 3 do 5	4
od 6 do 9	0
od 10 do 13	5
15	2
20	1
43	1
Suma:	15

Zdecydowana większość firm jest w fazie wzrostu. W kwestionariuszach 14 beneficjentów deklaruje, iż ma ustabilizowaną pozycję na rynku i rozszerza rynek. Jeden określił się nawet jako „lider rynku”. Tylko jedna firma wybrała odpowiedź „mamy ustabilizowaną pozycję i staramy się ją utrzymać”. Dane na temat udziału w rynku zawarte w kwestionariuszach potwierdzają deklaracje OO. W przypadku rynku regionalnego udział firm wynosi od 30 do 75 %. Podobnie kształtuje się udział w rynku krajowym – od 20 do 100%, przy czym najwięcej (5) jest na poziomie 25 - 30% (tabela 4).

Tabela 4. Udział firmy w rynku krajowym

	Liczba odpowiedzi
0,1%;	1
1%	1
20%	1
25%	2
30%	3
40%	1
60%	1
75%	2
100%	1
Suma:	13

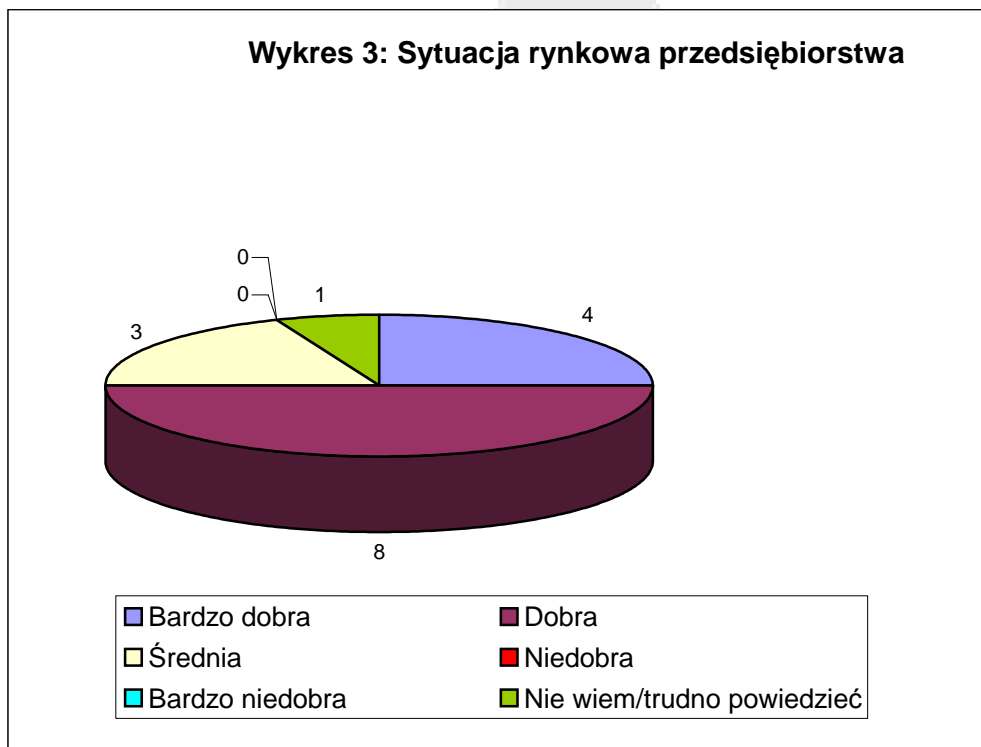
Z ankiet wynika, iż udział firm w rynku europejskim (tabela 5) jest mniejszy - w większości (6 przypadków) od 0,5% do 5%. Udział dwóch firm jest znaczący i wynosi odpowiednio 50% i 80%. Firmy, które deklarują swoje istnienie na rynku światowym, określają swój udział w nim na poziomie od 0,01% do 3% lub nie mają danych, aby go dokładnie określić.

Tabela 5. Udział firmy w rynku europejskim

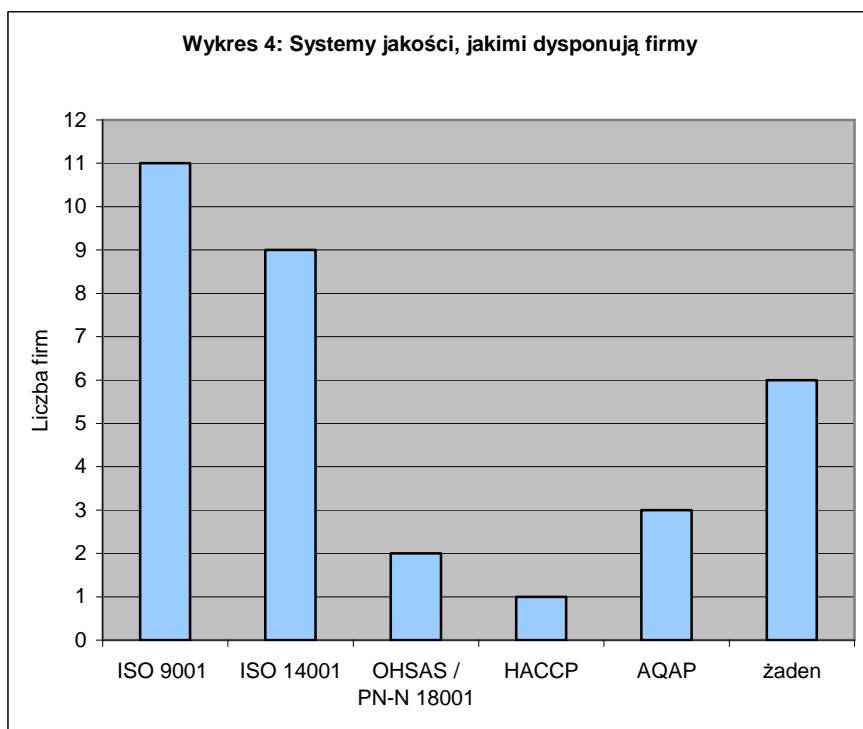
	Liczba odpowiedzi
0,5%	1
1%	3
3%	1
5%	1

50%	1
80%	1
Suma:	8

W kwestionariuszach OO w większości określają swoją sytuację rynkową jako dobrą (osiem odpowiedzi) lub bardzo dobrą (cztery odpowiedzi). Nikt nie określił jej jako niedobrej (lub bardzo niedobrej) a tylko trzy firmy jako średnią.

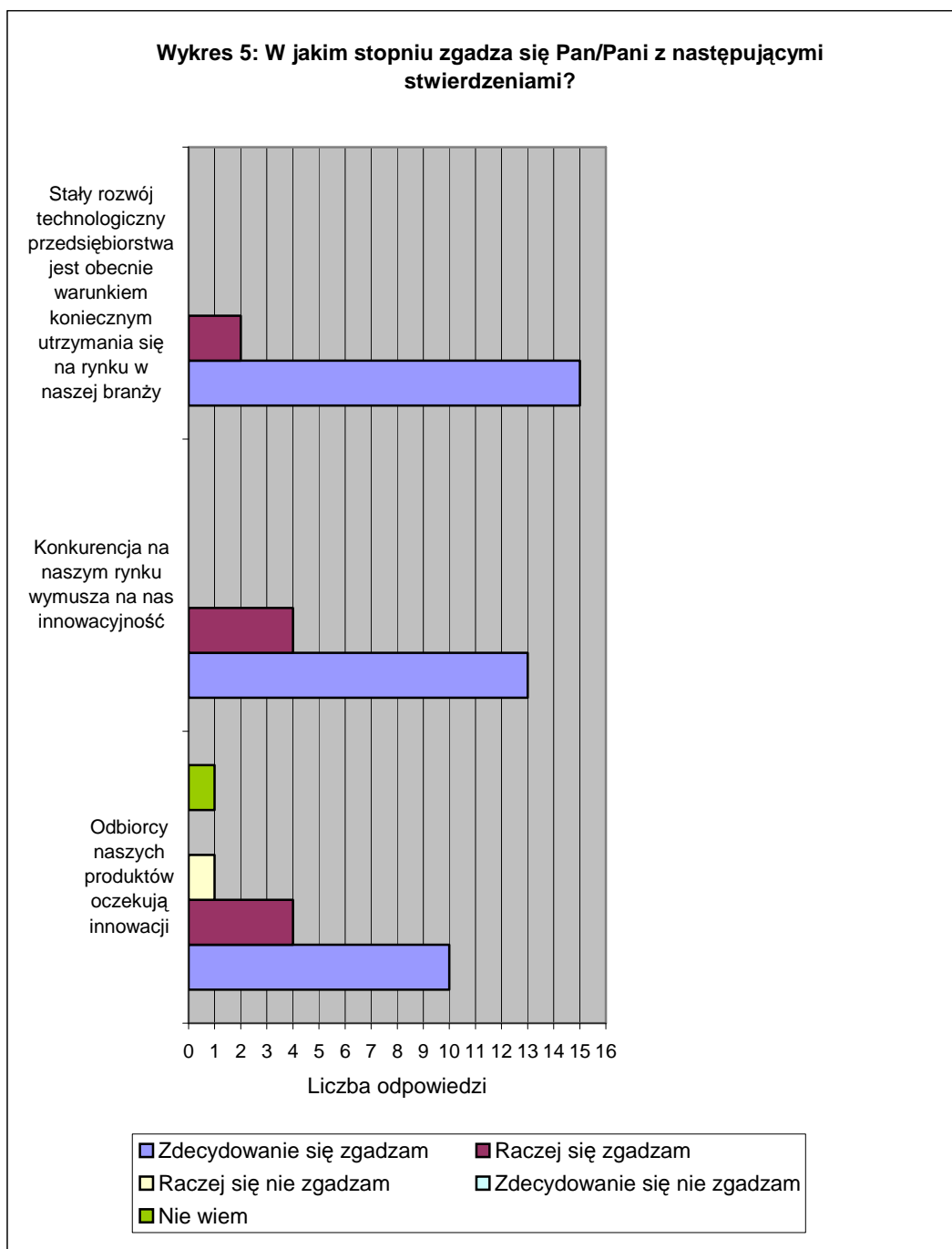
Z badania ankietowego wynika, iż prawie 1/3 firm (6) nie dysponuje żadnym systemem zarządzania jakością. Większość (11) wdrożyła normę ISO-9001, która nie jest normą techniczną tj. nie dotyczy samych wyrobów lub usług, ale jest przyznawana dla całego przedsiębiorstwa - w wybranym i wskazanym zakresie działania. Ponad połowa (9) posiada także systemy zarządzania środowiskowego ISO 14001. Tylko dwie wdrożyły normy w zakresie BHP (OHSAS 18001). Cztery posiadają normy specyficzne dla swojej branży tj. HACCP i AQAP. Analizując dane zaprezentowane na wykresie 4 należy pamiętać, że respondenci mogli wskazać więcej niż jeden system zarządzania jakością posiadany przez ich przedsiębiorstwo.

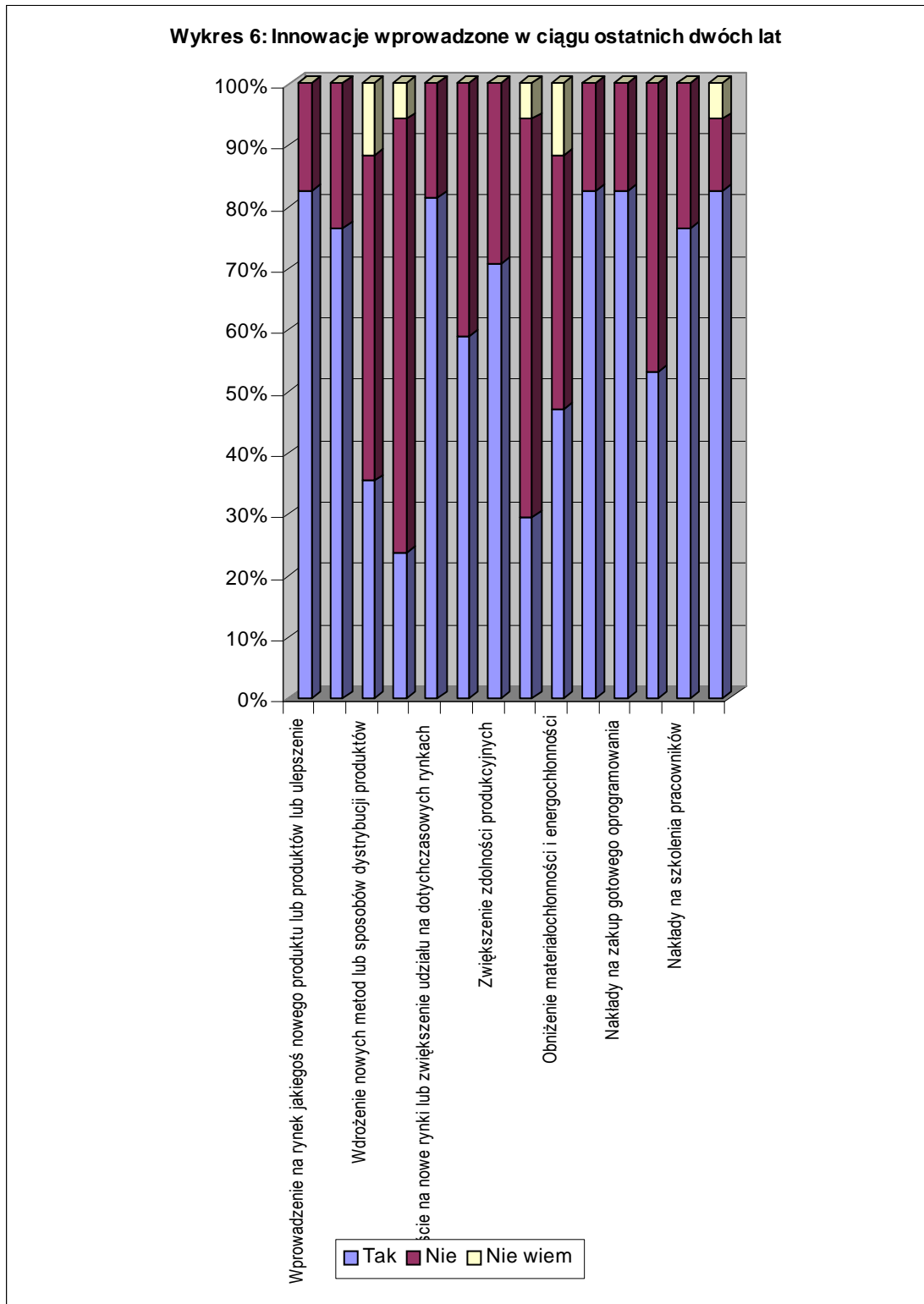
Respondentów w badaniu ankietowym pytano także o strukturę zarządzania przedsiębiorstwem. Uzyskano 15 bardzo różniących się od siebie opisów. Dwa z nich dotyczą obecnej struktury firm celowych, które dopiero są w fazie realizacji inwestycji. Dwa są zbyt ogólne, aby można było na ich podstawie wysnuwać jakieś wnioski. W przypadku pozostałych przedsiębiorstw struktura zarządzania jest strukturą funkcjonalną: na czele firmy stoi zarząd (lub właściciel). Liczebność zarządu uzależniona jest od wielkości firmy. Struktura poniżej uwzględnia podział bądź na poszczególne zakłady produkcyjne, bądź na pionowy (np. finansów, administracji, sprzedaży, marketingu).

8 firm (na 17, z których uzyskano odpowiedzi na wysłane kwestionariusze) posiada zgłoszenia patentowe w kraju. Połowa z nich ma po jednym takim zgłoszeniu, zaś pozostałe odpowiednio: 6 (2 firmy), 9 i 152. Cztery przedsiębiorstwa mają zarejestrowane w Polsce wzory użytkowe (3 – po jednym, czwarta – 163), zaś większość (11) znaki towarowe. Liczba znaków towarowych jest różna – od 1 do 11. Jedna firma ma także 19 zastrzeżeń praw autorskich. Za granicą natomiast 4 firmy posiadają zgłoszenie patentowe, zarejestrowany wzór przemysłowy lub znak towarowy. W ciągu ostatnich dwóch lat połowa OO (osiem przedsiębiorstw) zgłosiło wynalazki do opatentowania w kraju a jedna - za granicą. Także 8 firm dokonało rejestracji znaku towarowego w kraju, i także jedna – za granicą. Dokonano także po jednej rejestracji wzoru przemysłowego w Polsce i za granicą oraz jednej rejestracji wzoru użytkowego w kraju. Tutaj także OO dwa razy zastrzegali prawa autorskie.

Firmy zdecydowanie dostrzegają potrzebę wprowadzania innowacji w prowadzonej przez siebie działalności. Świadczą o tym odpowiedzi na trzy pytania w ankiecie, których wyniki zaprezentowane są na wykresie 5.

Według wskazań respondentów w ciągu ostatnich dwóch lat firmy ponosiły nakłady na innowacje (wykres 6). Ponad 80% ankietowanych przedsiębiorstw prowadziło działalność badawczo – rozwojową, inwestowało w IT i zakup oprogramowania. Innowacje 80% OO dotyczyły także produktów – wprowadzenia nowych lub ulepszenia dotychczasowych - oraz rynków – wejścia na nowe lub zwiększenia udziału w dotychczasowych. 3/4 firm szkoliło swoich pracowników.

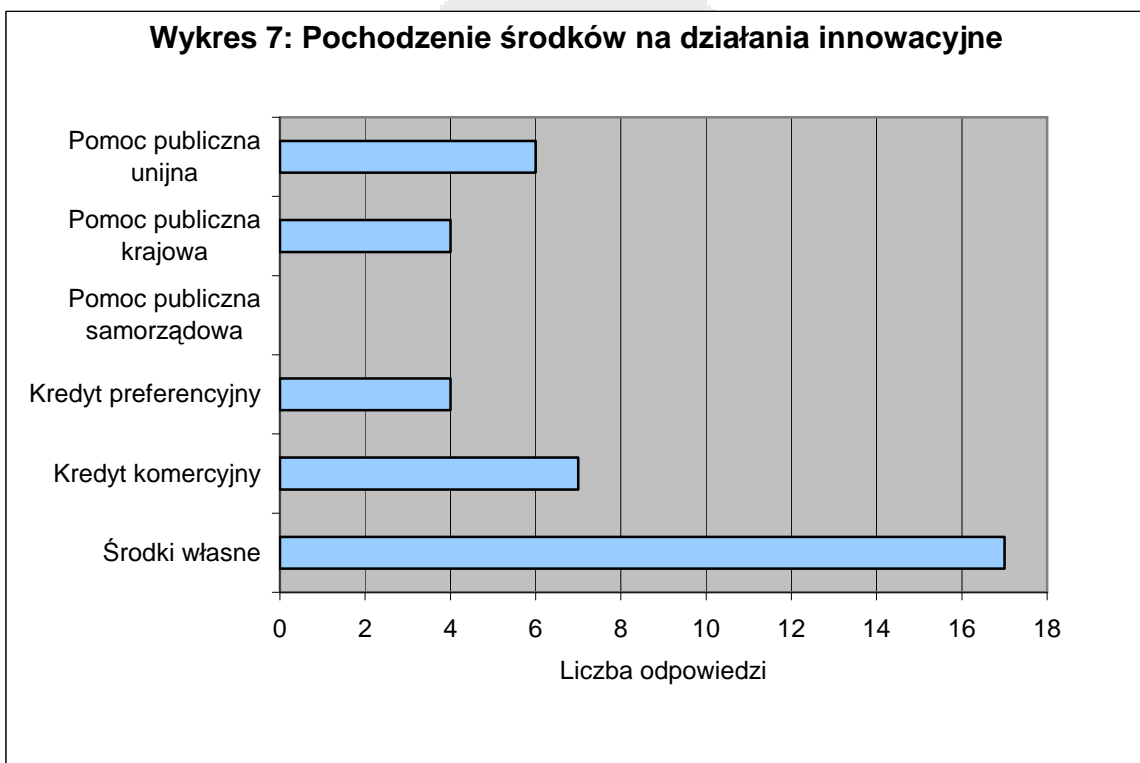

Kwota nakładów na innowacje (tabela 6) ponoszonych przez ankietywane przedsiębiorstwa była zróżnicowana – od poniżej 50 tys. (2 firmy) do ponad 10 milionów złotych (także dwie firmy). Wszyscy OO wykorzystywali środki własne, często także kredyty (11 wskazań). Korzystano również z programów pomocowych krajowych i finansowanych ze źródeł UE (wykres 7).

Tabela 6. Orientacyjna wielkość nakładów poniesionych na innowacje w ciągu ostatnich dwóch lat (nie licząc inwestycji dofinansowanej w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP)

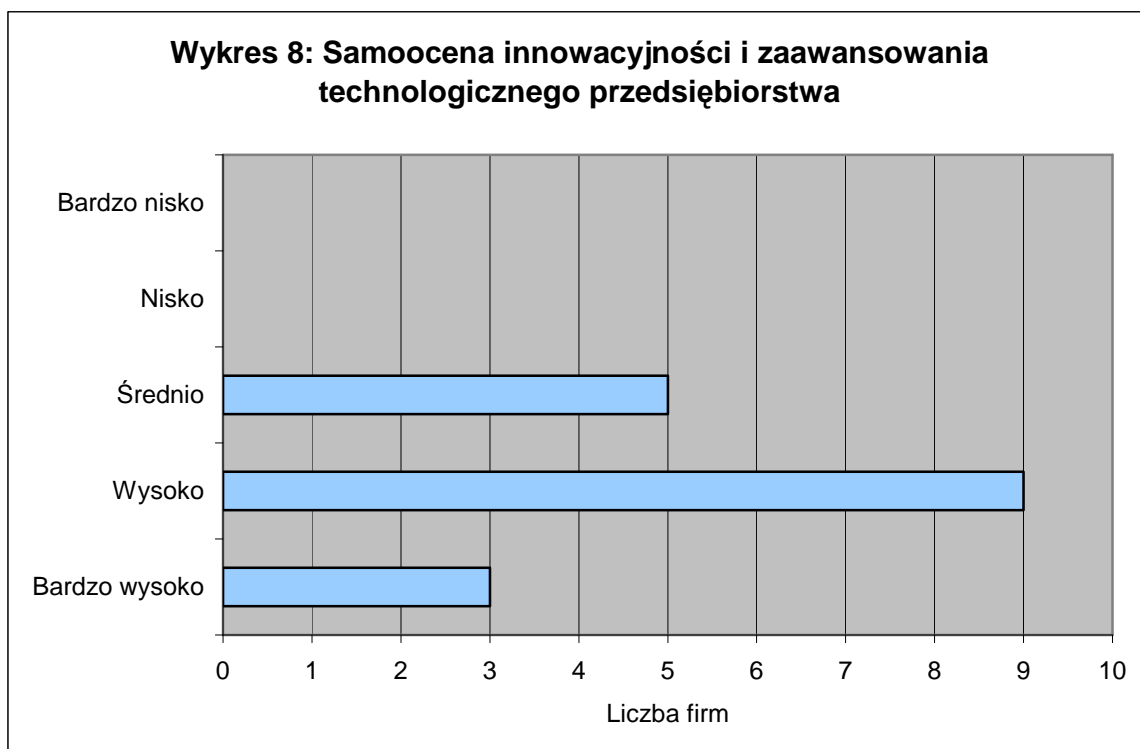
	Liczba odpowiedzi
--	-------------------

Do 50 tysięcy zł	2
Powyżej 50 do 200 tysięcy zł	1
Powyżej 200 tysięcy do 500 tysięcy zł	1
Powyżej 1 miliona do 3 milionów zł	4
Powyżej 3 milionów do 5 milionów zł	5
Powyżej 5 milionów do 10 milionów zł	1
Powyżej 10 milionów zł	2
Suma:	16

Innowacyjne firmy szkolą swoich pracowników, gdyż dzięki temu zwiększają się ich kompetencje zawodowe. OO objęci badaniem ankietowym ponosili wydatki na szkolenia w bardzo różnej wysokości, nieporównywalnej ze sobą (od 50 do 4500 PLN na jednego pracownika). Pięciu respondentów na pytanie o nakłady wybrało odpowiedź „nie wiem/trudno powiedzieć”.

W opinii własnej przedsiębiorstw wyrażonej w badaniu ankietowym są one w większości wysoce innowacyjne (wykres 8). Mniej niż 1/3 respondentów (5) oceniła swoje firmy jako średnio zaawansowane technologicznie.

Analizując adekwatność realizowanych projektów do potrzeb przedsiębiorców należy także wziąć pod uwagę znaczenie współfinansowanej inwestycji dla firmy. Prawie wszyscy respondenci byli zgodni, że ich projekty mają kluczowe miejsce w strategii rozwoju przedsiębiorstwa. Tylko w jednym przypadku wskazano, iż projekt ma znaczenie podrzędne.

Przeprowadzone badania pokazują, że OO są firmami o raczej wysokim poziomie innowacyjności, w taki sposób zresztą siebie postrzegają. Szczególnie zwracają uwagę nakłady poniesione na badania i rozwój – ponoszenie tego typu wydatków jest raczej rzadkie wśród ogółu MŚP. Także liczba posiadanych zgłoszeń patentowych nie jest mała – średnio 1,6⁶ wśród badanych firm. Sytuację rynkową OO należy ocenić jako dobrą, a ich pozycję jako stabilną. Są to przedsiębiorstwa rozwijające się produktowo a także wchodzące na nowe rynki lub zwiększające udział w dotychczasowych. W większości przypadków są one liczącymi się konkurentami na rynku krajowym, a niekiedy także szerszym. 7/10 firm eksportuje swoje wyroby/usługi. Dobra kondycja firm w dużej mierze gwarantuje, że środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji nie zostaną zmarnowane np. z powodu upadłości przedsiębiorstwa. Większość OO to firmy średnie i duże, zatrudniające powyżej 100 pracowników. Pięć powstało specjalnie w celu realizacji projektu. Struktura zarządzania firm wydaje się być adekwatna do zadań, choć w 1/3 przypadków nie jest potwierdzona żadnym systemem zarządzania jakością. Biorąc pod uwagę dobrą kondycję i wyższy niż przeciętny poziom innowacyjności OO można zatem stwierdzić, że udzielenie im pomocy w formie dotacji na inwestycje w ramach poddziałania 2.2.1 było dobrym wyborem.

⁶ W wyczeniu nie uwzględniono jednej firmy, która podaje iż ma 152 patenty. Uwzględnienie tej liczby patentów w obliczeniach znacząco wpłynęłoby na średnią, jednocześnie byłaby ona zupełnie nieadekwatna do rzeczywistości.

3.2 Efektywność

Ten fragment raportu zawiera odpowiedzi na następujące pytania kluczowe:

- Jaka jest relacja wielkości dotacji w stosunku do budżetu całego projektu inwestycyjnego?
- Czy projekt byłby realizowany w przypadku braku wsparcia?

Dotacja przyznana przedsiębiorstwom pokrywa według deklaracji respondentów wyrażonych w badaniu ankietowym w większości przypadków (13) nie więcej niż 30% budżetu całego projektu inwestycyjnego, a niekiedy jest to znacznie mniej – kilkanaście procent. Tylko w czterech przypadkach jest to więcej – od 31 do 40%. Z odpowiedzi respondentów wynika, że w ponad 80% przypadków (14 firm) projekty byłyby realizowane, gdyby przedsiębiorstwo nie uzyskało dotacji (wykres 9). Jednak zakres inwestycji byłby mniejszy i/lub ona sama nastąpiłaby później. Tylko jeden respondent zadeklarował, że inwestycja byłaby realizowana w tym samym czasie i w tym samym zakresie. Firmy finansowałyby projekt głównie ze środków własnych i kredytów. Trzech OO nie zdecydowałoby się na inwestycję bez współfinansowania ze środków UE. Jednym z takich przypadków jest firma budująca park wiatrakowy:

„Ten projekt bez dofinansowania nie miałby szans, gdyż energia konwencjonalna jest dofinansowywana przez państwo (górnictwo) – a ceny energii są takie same, więc aby opłacało się produkować energię odnawialną w elektrowni wiatrowej konieczne jest dofinansowanie. Brak było innych możliwości dofinansowania, dopiero od przyszłego roku, w budżecie 2007-2013.”⁷

Inny przypadek to wdrożenie patentu: „Nie mamy kapitału, jako wynalazcy jesteśmy goli i bosi, to (dofinansowanie – przyp. aut.) umożliwiło nam zrealizowanie wdrożenia patentu”⁸.

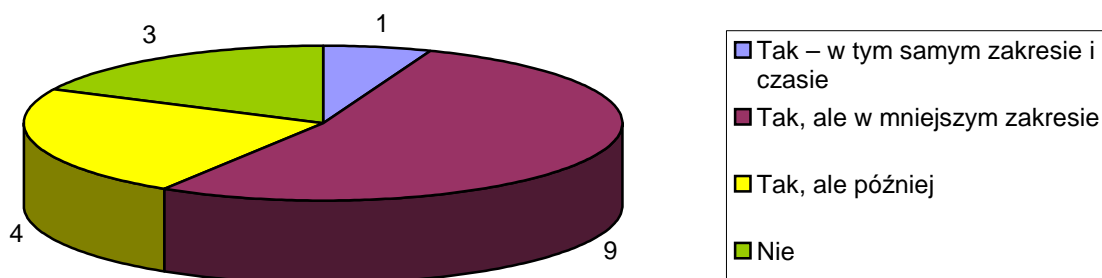
Kilku z respondentów zwróciło uwagę, iż w przypadku dużych inwestycji (rzędu kilkudziesięciu milionów złotych) dokonywanych przez duże firmy poddziałanie 2.2.1 było jedną możliwością uzyskania znaczącego dofinansowania na planowane przez nich inwestycje w ramach istniejących Programów Operacyjnych („Wszystkie inne działania nie pasowały albo były małe dopłaty”⁹). Z analizy aplikacji wynika, że firmy zatrudniające ponad 250 osób stanowią połowę wszystkich badanych firm.

⁷ Cytat pochodzi z wywiadu z przedstawicielem firmy.

⁸ J.w.

⁹ j.w.

Wykres 9: Czy projekt byłby realizowany w przypadku braku wsparcia?

Przeprowadzone badanie pokazuje, że z jednej strony efektywność jest ograniczona, gdyż w większości przypadków firmy znalazłyby inne źródło finansowania. Sytuacja ekonomiczna OO jest na tyle dobra, że znalazłyby środki własne lub zniosłyby ciężar kredytów. Szczególnie iż połowa OO to firmy zatrudniające ponad 250 osób¹⁰. Dodatkowo wiele z realizowanych inwestycji było po prostu koniecznych, aby firmy utrzymały swoją dotychczasową pozycję na rynku lub mogły na nim zaistnieć. Tak więc prawdopodobnie inwestycje i tak byłyby realizowane w przypadku braku wsparcia. Dofinansowanie pozwala zrealizować projekty szybciej i w sposób bardziej kompleksowy, a zatem efekty w postaci wzmocnienia firmy są widoczne szybciej niż gdyby były one realizowane ze środków własnych i/lub kredytów. Z drugiej strony, każde pieniądze wydatkowane jako współfinansowanie są efektywne (o ile projekty osiągają zakładane cele). Środki, które zostałyby wykorzystane na inwestycję w przypadku braku dotacji, są w momencie jej przyznania przeznaczane na inne cele – kolejny krok w rozwoju firmy.

3.3 Skuteczność

Ten fragment raportu zawiera odpowiedzi na następujące pytania kluczowe:

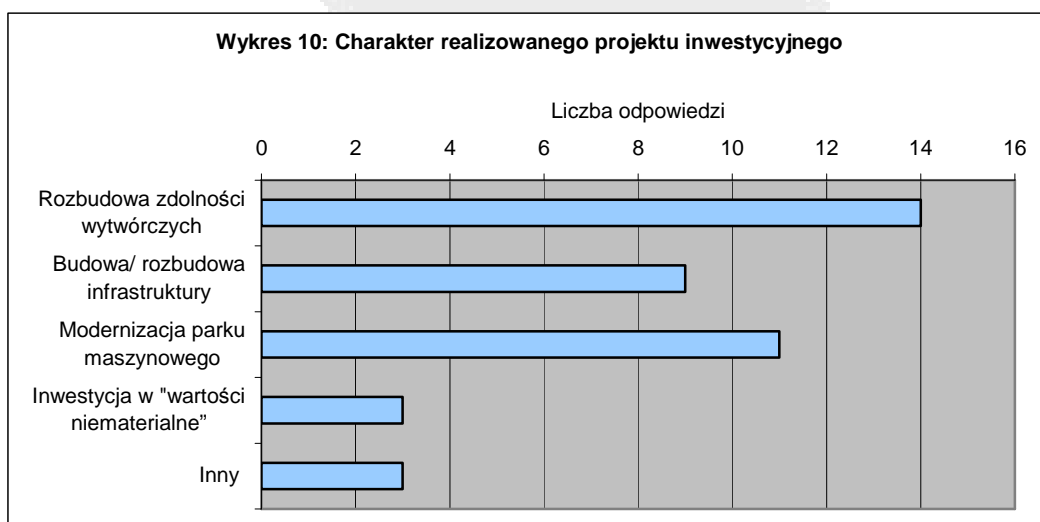
- Jaki jest charakter realizowanego projektu inwestycyjnego?
- Jaki jest stopień innowacyjności projektu?
- Jakie są faktyczne/przewidywane efekty realizacji projektu?

Badani przedsiębiorcy działają w różnych branżach, dlatego też realizowane przez nich projekty są bardzo różne:

¹⁰ Jeśli wziąć pod uwagę wartość całego wsparcia udzielonego w ramach poddziałania 2.2.1, to zgodnie ze sprawozdaniem okresowym z realizacji poddziałania wg stanu na dzień 30 czerwca 2006 r., duże przedsiębiorstwa uzyskały go 72%, zaś MSP – 28%. Jest to proporcja prawie odwrotna od zakładanej (MSP – 75%, firmy duże – 25%).

- obiekt hotelowo-konferencyjny
- zakład kompleksowego przetwarzania odpadów tworzyw sztucznych na paliwa płynne
- galwanizernia i oczyszczalnia ścieków
- nowoczesna malarnia ze śrutownią, przesuwnicą taborowej, stanowisko do badania zaworów itd. (w sumie 12 zadań) w ramach rozbudowy zakładu produkującego elektryczne zespoły trakcyjne
- linia do produkcji drzwi
- bateria koksownicza wraz z urządzeniami towarzyszącymi
- ekologiczna pralnia wodna z częścią biurową
- park wiatrowy – elektrownia wiatrowa, największa w Europie Środkowo Wschodniej
- zakład produkujący dachówkę ceramiczną
- fabryka płyt warstwowych
- dwie hale produkcyjne związane z produkcją ciągników i przyczep
- zmodernizowanie instalacji produkcji chloru (zmiana technologii)
- budowa Centrum Danych
- budowa i wyposażenie nowego budynku biurowego z halą magazynową oraz rozbudowa i modernizacja istniejącego
- budowa hali produkcyjnej do produkcji lodówek
- modernizacja odlewni żeliwa
- wdrożenie patentu na chemiczną niskotemperaturową technologię przetwórstwa odpadów PET
- kompleksowa modernizacja i rozbudowa fabryki pomp
- rozbudowa hali i zakup linii technologicznych do produkcji szyb samochodowych
- budowa nowoczesnej linii technologicznej otrzymywania jodu
- wprowadzenie nowej technologii w produkcji urządzeń gazowych

Z danych pochodzących z ankiet wynika, że większość inwestycji (14 odpowiedzi) ma charakter rozbudowy zdolności wytwórczych. Wiele (11) dotyczy modernizacji parku maszynowego. Często także inwestowano w budowę/rozbudowę infrastruktury (9 przypadków). Tylko trzy to inwestycja w wartości niematerialne (wykres 10). Trzech respondentów wskazało także na inny charakter realizowanego przez nich projektu – budowę zakładu „pod klucz”.

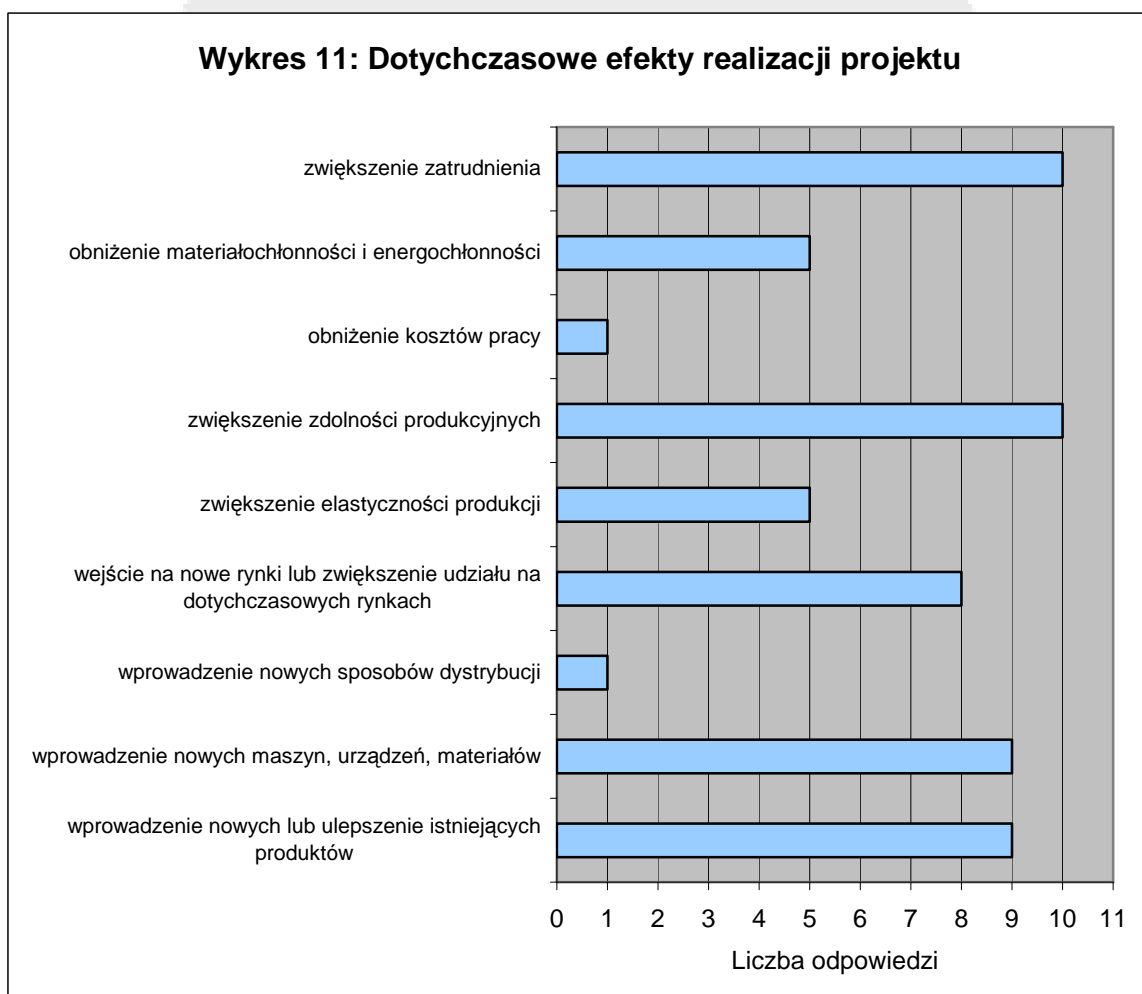

W opinii przedsiębiorców realizowane przez nich inwestycje są wysoce innowacyjne. Według 11 z nich stopień innowacyjności projektu jest bardzo wysoki, a według czterech – wysoki. Tylko dwóch respondentów w kwestionariuszu określiło innowacyjność projektu jako średnią.

Z ankiet wynika, iż w przypadku więcej niż połowy projektów (10) wystąpiły już pierwsze efekty ich realizacji. Respondenci najczęściej wskazywali, iż zwiększyli zatrudnienie oraz zwiększyli zdolności produkcyjne (wykres 11). Częstym rezultatem było także wprowadzenie nowych lub ulepszenie istniejących produktów, wprowadzenie nowych maszyn, urządzeń, materiałów oraz wejście na nowe rynki lub zwiększenie udziału na dotychczasowych rynkach. Tylko w pojedynczych przypadkach wskazano wpływ projektów na wprowadzenie nowych sposobów dystrybucji lub obniżenie kosztów pracy.

Z kolei w wywiadach jako najważniejszy efekt przedsiębiorcy wymieniali głównie to, że planowaną inwestycję (lub pewien jej etap) udało się zrealizować, co przekłada się na nowe produkty i/lub zwiększenie zysków firmy oraz prowadzi do wzrostu konkurencyjności. Około 1/3 respondentów zwróciło uwagę na aspekt ekologiczny projektu – inwestycja ma pozytywny wpływ na środowisko (np. poprzez produkcję odnawialnej energii elektrycznej czy ograniczenie zużycia wody). Jedna wymieniła jako najważniejszy efekt poprawę warunków BHP.

Wykres 11: Dotychczasowe efekty realizacji projektu

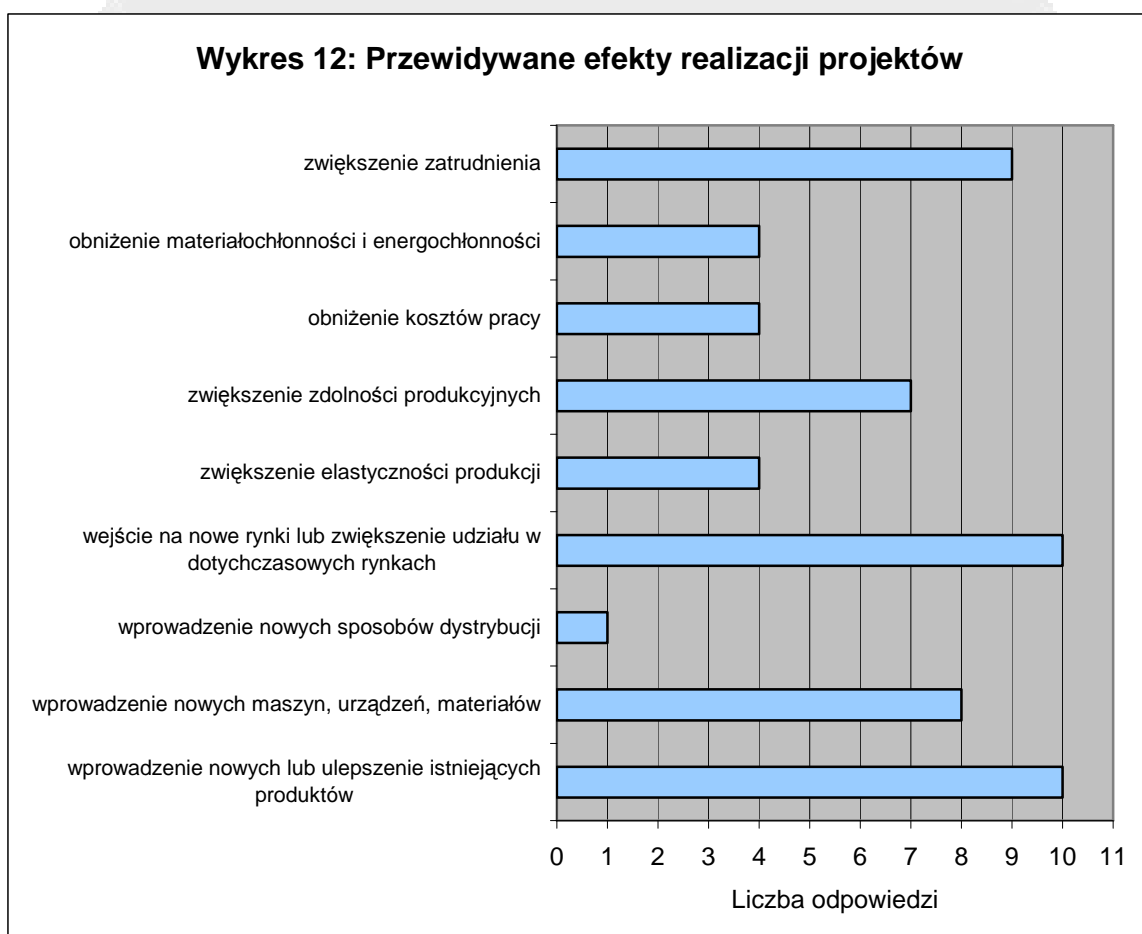

W pięciu firmach większość planowanych efektów już wystąpiła (według deklaracji respondentów z badania ankietowego). W pozostałych efekty wystąpią później (tabela 7). Analiza planowanych terminów zakończenia inwestycji pokazuje, że większość z projektów jeszcze nie zakończonych (11) zakończy się w 2006 roku, kolejne pięć – w 2007, a dwa – w 2008. Jednak prawdopodobne jest, że część inwestycji zakończy się później, gdyż wiele firm aneksuje umowy przedłużając czas realizacji.

Tabela 7. Przewidywany termin pojawienia się większości efektów realizacji projektu.

	Liczba odpowiedzi
do końca 2006 roku	3
w 2007 roku	6
w 2008 roku	3
później niż w 2008 roku	0
większość efektów już wystąpiła	5
Suma:	17

W przedsiębiorstwach, które jeszcze nie zakończyły inwestycji lub w których na niektóre rezultaty trzeba dłużej czekać, przewidywane efekty realizacji projektów są podobne do omawianych powyżej (wykres 12). Zwraca uwagę częstsze niż poprzednio wskazywanie na dwie kategorie odpowiedzi: „wejście na nowe rynki lub zwiększenie udziału w dotychczasowych rynkach” oraz „wprowadzenie nowych lub ulepszenie istniejących produktów”. Oznacza to, że te dwa efekty występują później wymagając np. całkowitego zakończenia inwestycji.

We wnioskach aplikacyjnych OO deklarowali utworzenie w terminie zakończenia inwestycji 2467¹¹ nowych miejsc pracy. Po trzech latach liczba ta miała wzrosnąć do 3023¹². Daje to średnio odpowiednio 95 i 116 nowych miejsc pracy na firmę. W pięciu (na siedem) projektach, które już się zakończyły przyjęto jako jeden ze wskaźników rezultatu właśnie liczbę nowoutworzonych miejsc pracy. W każdym z przypadków zakładany poziom tego wskaźnika został osiągnięty. Na tej podstawie można domniemywać, że szacunki zawarte we wnioskach są możliwe do osiągnięcia, choć oczywiście pięć firm to zbyt mało, aby stwierdzenie to miało mocne podstawy. Trzeba także zauważyć, iż w niektórych przypadkach dzięki nowej inwestycji nie dojdzie do zwolnień dotychczasowych pracowników, a ich miejsca pracy zostaną utrzymane.

Do rezultatów projektów należy również zaliczyć wzrost wartości majątku przedsiębiorstw spowodowany nową inwestycją a także ożywienie rynku lokalnego poprzez kooperację z innymi firmami.

Z analizy wniosków aplikacyjnych wynika, iż zdecydowana większość wszystkich projektów poddanych niniejszej ewaluacji, poza efektami ekonomicznymi dla firm, będzie miało również pozytywny wpływ na środowisko naturalne. 12 beneficjentów deklarowało, iż ich projekt bezpośrednio dotyczy ochrony środowiska, zaś pozostali (14) – iż dodatkowym efektem ich projektu będzie pozytywny wpływ na środowisko.

Analiza zakończonych projektów wskazuje, że tak jest w istocie. Wskaźniki rezultatu zadeklarowane przez firmy, a dotyczące ochrony środowiska (m.in. redukcja zużycia energii elektrycznej, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmniejszenie zużycia wody oraz ilości odprowadzanych ścieków, redukcja wytwarzanych odpadów) są stopniowo osiąmane.

Według respondentów prawie nie było efektów nieprzewidzianych. W jednym przypadku wskazano, iż udało się dodatkowo zwiększyć wielkość produkcji w stosunku do założeń. Pozostałych kilka osób wskazało raczej na nieprzewidziane problemy¹³, które wystąpiły w toku realizacji projektu, niż na efekty.

Niewątpliwie rezultatem projektów jest także zdobycie doświadczenia w aplikowaniu o środki UE i realizacji projektów. Były to w większości doświadczenia pozytywne i prawie wszyscy respondenci zamierzają składać wnioski o kolejne środki pomocowe w następnych latach (w badaniu ankietowym uzyskano 14 odpowiedzi, w tym 10 „zdecydowanie tak” i cztery „raczej tak”). Jedna osoba wybrała odpowiedź „raczej nie”, a dwie „nie wiem/trudno powiedzieć”. Doświadczenie negatywne dotyczyło częstej zmiany interpretacji przepisów m.in. w zakresie kosztów kwalifikowalnych. Zdaniem respondenta „trzeba było poświęcić strasznie dużo czasu, żeby sprostać tym wymaganiom i do końca nie było się pewnym, czy to, co się zrobiło, jest dobrze.”¹⁴

Siedem firm zakończyło już projekty, większość zakończy się w tym roku. Zatem analiza obejmuje raczej oczekiwane efekty, a nie te już osiągnięte. Niemniej jednak z przeprowadzonych badań wynika, że i jedno i drugie są zgodne z założeniami dotyczącymi rezultatów działania 2.2 określonymi w SPO WKP. Rezultaty te polegają na stworzeniu nowych miejsc pracy, wzroście liczby produktów wprowadzanych na rynek przez wspierane

¹¹ Jedna z firm deklaruje utworzenie 763 nowych miejsc pracy.

¹² Jw.

¹³ Jako problemy wymieniano: konieczność zmiany zestawu zakupywanych maszyn, tak aby rzeczywiście zakupić najnowsze technologie; problemy z kwalifikowalnością wydatków; problemy z płatnościami; problemy zewnętrzne spowodowane niskim kursem euro; opóźnienie w realizacji projektu spowodowane koniecznością stosowania Prawa Zamówień Publicznych.

¹⁴ Cytat pochodzi z wywiadu z przedstawicielem firmy.

przedsiębiorstwa, unowocześnieniu technologii, wzroście wydajności pracy i poprawie jakości produktów i usług. W niektórych firmach dostosowano technologie i produkty do wymagań dyrektyw unijnych. W przypadku każdego OO wzrosła wartość majątku przedsiębiorstwa. Dzięki inwestycjom firmy stały się lub staną się wkrótce bardziej innowacyjne. Rozwój OO powoduje także rozwój firm kooperujących z nimi. Dodatkowym efektem jest nabycie przez przedsiębiorców doświadczenia w aplikowaniu o środki pomocowe oraz realizacji projektów. Może być ono wykorzystane w następnych latach, podczas składania wniosków o następne fundusze UE. Podsumowując należy stwierdzić, że projekty realizowane są skutecznie i zmierzają do osiągnięcia założonych rezultatów.

3.4 Wpływ

Ten fragment raportu zawiera odpowiedzi na następujące pytanie kluczowe:

- Jakie jest znaczenie projektu dla poprawy innowacyjności przedsiębiorstwa?
- Jakie jest znaczenie projektu dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstwa?

Analizując wpływ realizacji projektów na firmy, należy pamiętać, że odpowiednim okresem, po którym można obserwować rzeczywisty wpływ inwestycji, są minimum trzy lata. W tym momencie, kiedy większość inwestycji (19) jeszcze jest w toku a pozostałe niedawno się zakończyły, analizować można jedynie wpływ przewidywany.

Zdaniem większości firm (14), które wzięły udział w badaniu ankietowym, realizacja projektu bardzo pozytywnie lub pozytywnie wpłynie na innowacyjność przedsiębiorstwa w perspektywie krótkookresowej tj. jednego roku (tabela 8). Tylko jedna firma oceniła wpływ ten jako średni.

Tabela 8: Wpływ projektu na wzmocnienie innowacyjności przedsiębiorstwa w perspektywie krótkookresowej (1 rok).

	Liczba odpowiedzi
Bardzo duży	5
Duży	9
Średni	1
Mały	0
Bardzo mały	0
Trudno powiedzieć	0
Suma:	15

W przeprowadzonych wywiadach niektórzy przedsiębiorcy stwierdzali, że dzięki projektowi mogą określać swoje firmy jako „jedne z najnowocześniejszych w kraju”¹⁵ (a także w Europie lub świecie – w zależności od branży). Nie zawsze realizacja inwestycji wpływała na innowacyjność całej firmy. Niekiedy, z powodu ograniczonego zakresu projektu, udało się unowocześnić tylko część przedsiębiorstwa, zmieniając tylko niektóre procesy wytwórcze lub wprowadzając nowe. Inwestycja w jednym z przedsiębiorstw polega na wdrożeniu patentu, a zatem jest to pierwsze takie rozwiązanie na świecie.

Podobnie pozytywnie szacowany jest przez OO wpływ projektu na wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstwa w krótkim okresie czasu (tabela 9). Większość firm (12) w badaniu ankietowym twierdzi, iż będzie on bardzo duży i duży. Dwie oceniają go jako średni.

¹⁵ Cytat z wywiadu z OO.

Tabela 9: Wpływ projektu na wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstwa w perspektywie krótkookresowej (1 rok).

	Liczba odpowiedzi
Bardzo duży	2
Duży	10
Średni	2
Mały	0
Bardzo mały	0
Trudno powiedzieć	0
Suma:	14

Respondenci podawali różne przyczyny wzrostu konkurencyjności swoich przedsiębiorstw, które udało im się (lub uda się) osiągnąć dzięki projektowi. Będzie to konkurencyjność produktowa (poszerzenie spektrum produktów, poprawa ich jakości, wprowadzenie nowych), procesowa (nowoczesne i konkurencyjne instalacje do produkcji; uniezależnienie się od zewnętrznych dostawców), związana ze zgodnością z wymogami UE w zakresie ochrony środowiska a także kosztowa (obniżenie kosztów poprzez wykorzystanie ekonomicznych źródeł energii np. ogrzewanie pomieszczeń energią uzyskaną z produkcji). Jedna z firm dzięki realizacji projektu znacząco zwiększy skalę działalności i dzięki temu stanie się bardziej konkurencyjna.

Kilka projektów polegało na inwestycji w nowopowstałe przedsiębiorstwo. Są one postrzegane przez same siebie jako szczególnie konkurencyjne na rynku: „Nie poprawiamy efektywności działania istniejącego zakładu, budujemy kompleksowy zakład od podstaw, który osiąga jakiś standard techniczny, technologiczny. Tworzymy wysoką efektywność od podstaw.”¹⁶

Choć okres, który upłynął od zakończenia projektów jest zbyt krótki, aby można było określić rzeczywisty wpływ inwestycji, to oczekiwany wpływ jest duży. Poprzez pozyskanie najnowszych technologii przedsiębiorstwa staną się bardziej innowacyjne. Wzrośnie także ich konkurencyjność produktowa, kosztowa i technologiczna. Zmniejszy się również negatywny wpływ na środowisko naturalne.

3.5 Trwałość

Ten fragment raportu zawiera odpowiedzi na następujące pytanie kluczowe:

- Czy realizacja projektu w długim okresie wzmocni innowacyjność i konkurencyjność przedsiębiorstwa?

OO zapytano, jak oceniają wpływ projektu na wzmocnienie innowacyjności przedsiębiorstwa w dłuższym okresie czasu tj. kilku lat. Wpływ ten jest oceniany przez większość firm jako duży (11) lub bardzo duży (4 odpowiedzi). Tylko jeden beneficjent uznał go za średni.

¹⁶ jw.

Tabela 10: Wpływ projektu na wzmocnienie innowacyjności przedsiębiorstwa w perspektywie długookresowej (kilka lat).

	Liczba odpowiedzi
Bardzo duży	4
Duży	11
Średni	1
Mały	0
Bardzo mały	0
Trudno powiedzieć	0
Suma:	16

Podobnie wysoko oceniany jest długookresowy wpływ projektu na podniesienie konkurencyjności firmy. Sześciu respondentów uznało go za bardzo duży, dziewięciu za duży, zaś po jednym – za średni i mały.

Tabela 11: Wpływ projektu na wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstwa w perspektywie długookresowej (kilka lat).

	Liczba odpowiedzi
Bardzo duży	6
Duży	9
Średni	1
Mały	1
Bardzo mały	0
Trudno powiedzieć	0
Suma:	17

Jak wspomniano wyżej, prawie wszyscy respondenci zamierzają składać wnioski o kolejne środki pomocowe w następnych latach. W większości przypadków będzie to rozszerzenie projektu związane z dalszym rozwojem działalności (np. udoskonalenie jakości produktu, zwiększenie elastyczności produkcji, powiększenie możliwości przerobowych, nowe instalacje). Wspominano także o inwestycjach w ochronę środowiska oraz pozyskaniu pomocy na udział w targach, szkolenia pracowników itp. Plany te traktowane są bardzo poważnie. Z wywiadów wynika, iż niektórzy respondenci brali już udział w szkoleniach informacyjnych i przygotowują wnioski, a kilku już je nawet złożyło. Na tym tle wyróżniają się wypowiedzi dużych firm, które nie widzą dla siebie możliwości aplikowania o środki, gdyż nie spełnią kryteriów: „ze szkolenia w Ministerstwie dowiedzieliśmy się, że będzie pomoc znowu tylko dla małych i średnich przedsiębiorstw co nas wykluczy z tego automatycznie, gdyż jesteśmy dużą firmą”¹⁷.

W jednym z przypadków przedsiębiorca ma zamiar tworzyć nowe firmy i dla nich aplikować o środki: „mamy zamiar budować (...), ale już nie przez tę spółkę, która jest spółką celową i została założona do realizacji tego projektu”¹⁸.

Przedsiębiorcy postrzegają efekty inwestycji jako trwałe. Większość z nich określa trwałość jako wykraczającą poza 5 letni okres objęty umową dotacji i mówi o 10 - 20 latach. Jeden z respondentów stwierdził nawet: „Fabryka stoi, produkcja idzie, mamy plany na 80

¹⁷ jw.¹⁸ jw.

lat”¹⁹. Oczywiście wszystko zależy od branży, w której działa określona firma. W niektórych z nich postęp technologiczny jest bardzo szybki. Doskonale oddają to słowa respondenta: „Myślę, że w okresie 5 – 7 lat projekt na pewno rozwiąże wiele problemów. Co prawda ze względu na postęp techniki trudno mi przewidzieć, na ile wydajność maszyn starczy i kiedy trzeba będzie je unowocześniać. Technologie produkcyjne bardzo szybko się zmieniają”²⁰.

Z przeprowadzonych badań wynika, że efekty realizowanych projektów będą trwałe. Wybrane technologie zapewniają innowacyjność i konkurencyjność przedsiębiorstwa w okresie ok. 5-10 lat, choć w zależności od branży może być to okres dłuższy.

¹⁹ Jw.

²⁰ jw.

4. Wnioski i rekomendacje

Wniosek: Dokonana dzięki badaniu charakterystyka firm pokazuje, że są one bardzo zróżnicowane - różni je czas działania, wielkość zatrudnienia, obroty, branża. Generalnie duże zróżnicowanie należy ocenić pozytywnie, ponieważ umożliwia ono pojawianie się na rynku efektów wsparcia udzielonego firmom w sposób niezależny od innych czynników, które nie były założone w SPO WKP.

Rekomendacja: Ponieważ duże zróżnicowanie firm jest pozytywne, należy je utrzymać i wspierać jego osiągnięcie. Można to uczynić analizując okresowo dane dotyczące np. zatrudnienia, obrotów, daty powstania, branży, zarówno ze złożonych wniosków aplikacyjnych, jak i z tych, które uzyskały dofinansowanie. Taka analiza pozwoli na zweryfikowanie, czy stosowane kryteria oceny nie powodują powstania preferencji dla jakiegoś typu podmiotów bądź też ich wykluczenia.

Wniosek: Analizując wielkość zatrudnienia widać, iż przeważają firmy większe, choć zdarzają się także kilku- i kilkunastoosobowe. Połowa OO to firmy zatrudniające ponad 250 osób. Jak wynika z danych przedstawionych we wnioskach aplikacyjnych trzy firmy można potraktować jako bardzo duże (dwie z nich zatrudniały po ok. 1500 osób, a jedna ponad 2500). Jeśli wziąć pod uwagę wartość całego wsparcia udzielonego w ramach poddziałania 2.2.1, to zgodnie ze sprawozdaniem okresowym z realizacji poddziałania według stanu na dzień 30 czerwca 2006 r., duże przedsiębiorstwa uzyskały go 72%, zaś MSP – 28%. Jest to proporcja prawie odwrotna od zakładanej (MSP – 75%, firmy duże – 25%). Pomoc byłaby bardziej efektywna (większa liczba firm uzyskałaby mniejsze środki, ale relatywnie byłyby one duże w stosunku do wielkości tych firm) i adekwatna, gdyby proporcja firm dużych do MSP odpowiadała proporcji, która faktycznie występuje w Polsce.

Rekomendacja: Proponujemy aby Komitet Monitorujący wziął pod uwagę wprowadzenie preferencji dla MSP, tak aby poprzez uzyskanie proporcji firm dużych do MSP zgodnych z zapisami SPO WKP uczynić wsparcie bardziej efektywnym.

Wniosek: Firmy zdecydowanie dostrzegają potrzebę wprowadzania innowacji w prowadzonej przez siebie działalności. Prawie wszystkie, które udzieliły odpowiedzi w badaniu ankietowych zgodziły się ze stwierdzeniem, iż „stały rozwój technologiczny jest obecnie warunkiem koniecznym utrzymania się rynku w naszej branży”. Badane przedsiębiorstwa tworzą własne rozwiązania i dbają o ich ochronę poprzez zgłoszenia patentowe, zastrzeżenia znaków towarowych i wzorów użytkowych. Wszystkie firmy w ciągu ostatnich dwóch lat ponosiły nakłady na innowacje w zróżnicowanej wysokości. Ponad 80% ankietowanych przedsiębiorstw prowadziło działalność badawczo – rozwojową, inwestowało w IT i zakup oprogramowania. Innowacje 80% OO dotyczyły także produktów – wprowadzenia nowych lub ulepszenia dotychczasowych - oraz rynków – wejścia na nowe lub zwiększenia udziału w dotychczasowych. 3/4 firm szkoliło swoich pracowników. Wszyscy OO korzystali przy tym ze środków własnych. Wykorzystywano także kredyty i dotacje. Wsparcie udzielone w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP stworzyło podstawy umożliwiające dalszy wzrost nakładów na innowacje. Nowe budynki, maszyny, technologie rozwiązują (czasem częściowo) strategiczne problemy firm. W krótkiej perspektywie powoduje to wzrost konkurencyjności, ale w dłuższej stanowi bazę do rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw. Bazując na tym, co się ma, można myśleć, w jaki sposób to rozwinąć, ulepszyć, zmienić.

Rekomendacja: Konsekwencją podejścia, traktującego inwestycje dokonane w ramach poddziałania 2.2.1 jako czynnika pobudzającego kreatywność firm, powinno być dążenie w procedurze wyboru projektów do wyłonienia przedsiębiorstw, które do tej pory wykazywały się innowacyjnością i/lub pokażą dalsze możliwości wykorzystania rozwiązań uzyskanych dzięki dotowanej inwestycji. Wykorzystując dostępne badania dotyczące innowacyjności przedsiębiorstw należałoby wybrać informacje najistotniejsze (w miarę możliwości obiektywne), pozwalające na dokonanie oceny dotychczasowej kreatywności firm. Należy rozważyć wykorzystanie takich informacji jak np. liczba posiadanych/zgłoszonych patentów, nakłady na badania i rozwój itp.

Wniosek: Przeprowadzone badanie ujawniło szereg efektów, które już uzyskano w badanych przedsiębiorstwach lub pojawią się one w najbliższym czasie. Jeśli chodzi o rezultat w postaci liczby nowych miejsc pracy, to przedsiębiorcy zobowiązani są do osiągnięcia wartości docelowej określonej we wniosku dopiero w trzy lata od momentu zakończenia inwestycji. Rezultaty projektów to:

- wejście na nowe rynki lub zwiększenie udziału w dotychczasowych rynkach,
- wprowadzenie nowych lub ulepszenie istniejących produktów,
- stworzenie nowych miejsc pracy (docelowo 3023),
- unowocześnienie technologii poprzez wprowadzenie nowych maszyn, urządzeń, materiałów,
- zwiększenie zdolności produkcyjnych,
- obniżenie kosztów pracy,
- obniżenie materiałochłonności i energochłonności,
- zwiększenie elastyczności produkcji,
- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- wzrost wartości majątku przedsiębiorstwa,
- rozwój firm kooperujących,
- nabycie doświadczenia w aplikowaniu o środki pomocowe oraz realizacji projektów.
- wprowadzenie nowych sposobów dystrybucji.

Efekty te są zgodne z założeniami dotyczącymi rezultatów działania 2.2 określonymi w SPO WKP. Zwraca uwagę fakt, iż w żadnym z badanych przedsiębiorstw efekty w zakresie podniesienia jakości produktów lub wprowadzenia na rynek nowych nie zostały potwierdzone/wsparte uzyskaniem potwierdzenia w postaci norm ISO. Uzyskanie takiego certyfikatu potwierdziłoby zmianę dokonaną w przedsiębiorstwie.

Rekomendacja: Należy rozważyć możliwość uzyskiwania przez przedsiębiorstwa wsparcia w sposób powiązany: na inwestycje oraz na systemy zarządzania jakością. Uzyskiwanie certyfikacji mogłoby być w takim przypadku kosztem kwalifikowanym w projekcie. Innym rozwiązaniem jest umożliwienie aplikowania o środki na akredytację na preferencyjnych warunkach (np. wydzielenie poddziałania, do którego wnioski mogą składać tylko firmy, które zakończyły projekty inwestycyjne). Oczywiście niezbędna byłaby także czytelna informacja od IZ, że takie „uwiarygodnienie” inwestycji jest pożądane.

Wniosek: Uzyskane efekty mają lub będą miały w najbliższej przyszłości pozytywny wpływ na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zarówno w sferze produktów, procesów technologicznych, wymogów UE w zakresie ochrony środowiska, a także kosztów. Zarówno w opinii samych przedsiębiorców, jak i ewaluatorów wpływ ten jest niekwestionowany i będzie widoczny zarówno w krótkim, jak i długim okresie.

Rekomendacja: Ponieważ wpływ inwestycji realizowanych w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP na konkurencyjność przedsiębiorstw jest bardzo pozytywny, ewaluatorzy stwierdzają, że pod tym względem stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoje zadanie i sugerują ich utrzymanie.

Wniosek: W zdecydowanej większości przypadków firmy znalazłyby inne źródło finansowania inwestycji (środki własne, kredyty) a zatem efektywność udzielonego wsparcia mogłaby być wyższa. Analiza sytuacji przedsiębiorstw pokazuje jednak, że inwestycje dofinansowywane w ramach poddziałania 2.2.1 były konieczne, aby w dłuższej perspektywie firmy mogły się rozwijać, utrzymały swoją dotychczasową pozycję na rynku lub mogły na nim zaistnieć. Jednocześnie sytuacja ekonomiczna i rynkowa OO jest na tyle dobra, iż prawdopodobnie inwestycje i tak byłyby realizowane w przypadku braku wsparcia. Należy jednak podkreślić, że dofinansowanie pozwala zrealizować projekty zdecydowanie szybciej i w sposób bardziej kompleksowy, a zatem efekty w postaci wzmocnienia firmy są widoczne szybciej, niż gdyby były one realizowane ze środków własnych i/lub kredytów.

W przeprowadzonym badaniu wyróżniają się dwa projekty: budowa parku wiatrowego i wdrożenie patentu na przetwórstwo odpadów PET. Są to projekty łączące wysoką innowacyjność z sytuacją, gdy bez współfinansowania UE nie miałyby one szansy na realizację.

Rekomendacja: Rekomendujemy, aby wśród zgłaszanych do dofinansowania projektów promować projekty, które nie byłyby realizowane bez dofinansowania. Oczywiście ewaluatorzy zdają sobie sprawę z trudności zastosowania tego zalecenia, gdyż realizacja tego typu projektów może się wiązać ze zwiększonym ryzykiem, a sytuacja, w której nie można inwestycji sfinansować ze źródeł komercyjnych, wcale nie musi dobrze o niej świadczyć (częściej będzie świadczyła nie o wysokiej innowacyjności, ale o niskiej opłacalności).

Wniosek: Większość badanych firm działa na rynku od kilku lat, niektóre od kilkunastu (najstarsza firma powstała 18 lat temu). Istnieje także grupa pięciu przedsiębiorstw, których powstanie wiąże się ściśle z aplikowaniem o środki pomocowe – są to firmy celowe, powstałe aby zrealizować projekt. We wszystkich przedsiębiorstwach przewidywana trwałość efektów realizowanych projektów jest wysoka i wynosi (w zależności od branży oraz wybranych technologii) ok. 5-10 lat. Jednakże firmy celowe są przedsiębiorstwami o bardzo krótkiej historii, nieraz nie konkurującymi na rynku do momentu zakończenia inwestycji. Tym samym, ich wiarygodność jako odbiorcy wsparcia jest mniejsza niż firm działających dłużej.

Rekomendacja: Sugerujemy zwrócenie szczególnej uwagi na trwałość efektów właśnie w firmach celowych. Rekomendujemy przeprowadzenie w nich badania pod koniec 5-letniego okresu, w którym OO zobowiązani są do utrzymania efektów inwestycji. Celem badania miałyby być stwierdzenie, w jaki sposób rozwijają się te firmy oraz jakie są planowane dalsze

ich losy, tak aby wyciągnięte wnioski zastosować ewentualnie w przyszłości, mając na uwadze uzyskanie największej efektywności pomocy.

5. Załączniki

5.1 Lista dokumentów wykorzystanych w badaniu

- Ewaluacja realizacji Narodowego Planu Rozwoju i programów operacyjnych w Polsce. Wytyczne - Krajowa Jednostka Oceny, MRR;
- Dokument Roboczy KE nr 9 - Aktualizacja Ewaluacji Mid-Term Interwencji Funduszy Strukturalnych;
- Dokumenty znajdujące się na stronie www.fundusze-strukturalne.gov.pl, zakładka ewaluacja;
- Z.Pastuszek, R.Boguszewski, D.Mazurkiewicz, Lubelski rynek innowacji, Politechnika Lubelska, Wydawnictwa Uczelniane 2004;
- Wnioski aplikacyjne 26 przedsiębiorstw;
- Sprawozdania końcowe z realizacji projektów (siedem);
- Ustawa z dnia 20 marca 2002 r. o finansowym wspieraniu inwestycji wraz z późniejszymi zmianami;
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki, pracy i polityki społecznej z dnia 12 września 2003 r. w sprawie szczegółowych kryteriów udzielania wsparcia finansowego nowej inwestycji z późniejszymi zmianami;
- Wzór umowy o dofinansowanie projektu dla poddziałania 2.2.1;
- Sprawozdanie okresowe z realizacji działania/poddziałania w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego *Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw*, lata 2004-2006 za II kwartał 2006 r.

5.2 Zastosowane narzędzia badawcze

5.2.1 Kwestionariusz

Szanowna Pani, Szanowny Panie,

Ecorys Polska na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przeprowadza badanie wśród firm, które uzyskały dofinansowanie w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP. Ma ono na celu zdobycie informacji i konkretnych danych dotyczących istotnych efektów, jakie pojawiły się w związku z realizacją inwestycji dofinansowanych ze środków UE, jak również dokonanie oceny znaczenia tych efektów dla wzrostu poziomu innowacyjności i konkurencyjności Państwa przedsiębiorstwa.

Uprzejmie prosimy o wypełnienie kwestionariusza i odesłanie go drogą elektroniczną na adres: rafal@ecorys.pl do dnia 23 sierpnia br. (środa). W przypadku jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt z koordynatorem badania: Rafał Szakalinis, tel. 022 33936, 0601 985 297.

Zapewniamy, że wszystkie podane przez Pana/Panią informacje będą traktowane jako poufne i zostaną wykorzystane jedynie do celów badawczych.

A. Ocena pozycji konkurencyjnej i stanu innowacyjności przedsiębiorcy.

A1	W którym roku powstało przedsiębiorstwo?	<i>Proszę wpisać</i>
	Rok:	
A2	W jakim przedziale mieści się liczba pracowników Pana(i) firmy?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>

	Do 19 zatrudnionych	
	20 do 49 zatrudnionych	
	50 do 99 zatrudnionych	
	100 do 249 zatrudnionych	
	250 do 499 zatrudnionych	
	Powyżej 500 zatrudnionych	
A3	Na jakim rynku działa Pana(i) firma?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Regionalnym (obszar województwa)	
	Ponad regionalnym (kilka województw)	
	Krajowym	
	Europejskim	
	Światowym	
A4	Jaki jest udział firmy w rynku?	<i>Proszę wpisać w %</i>
	Regionalnym	
	Krajowym	
	Europejskim	
	Światowym	
A5	Jaka była struktura sprzedaży w roku 2005?	<i>Proszę wpisać w %</i>
	Sprzedaż krajowa	
	Eksport	
A6	Jakie są kierunki eksportu?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi, można wybrać więcej niż <u>jedną</u> odpowiedź</i>
	Unia Europejska	
	Azja	
	Stany Zjednoczone	
	Inne kraje - Jakie?.....	
A7	Jaka była wielkość sprzedaży za rok 2005?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Do 1 miliona złotych	
	Od 1 do 5 milionów złotych	
	Od 5 do 10 milionów złotych	
	Od 10 do 50 milionów złotych	
	Od 50 do 150 milionów złotych	
	Od 150 do 300 milionów złotych	
	Od 300 do 500 milionów złotych	
	Powyżej 500 milionów złotych	
A8	Ilu konkurentów w kraju ma firma?	<i>Proszę wpisać liczbę</i>
	Liczba konkurentów w kraju:	
A9	Czy firma ma konkurentów za granicą?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Tak	
	Nie	

A10	Jakimi systemami zarządzania jakością dysponuje firma?		<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi, można wybrać więcej niż jedną odpowiedź</i>				
	ISO 9001						
	ISO 14001						
	OHSAS / PN-N 18001						
	HACCP						
	AQAP						
A11	Czy w ciągu ostatnich dwóch lat Pana(i) przedsiębiorstwo dokonało...	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>					
		W kraju			Za granicą		
		Tak	Nie	Nie wiem	Tak	Nie	Nie wiem
	Zgłoszenia wynalazku do opatentowania						
	Rejestracji wzoru przemysłowego						
	Rejestracji wzoru użytkowego						
	Rejestracji znaku towarowego						
Zastrzeżenia praw autorskich (ochrona za pomocą prawa autorskiego)							
A12	Proszę wpisać liczbę posiadanych:		<i>Proszę wpisać liczbę</i>				
			W kraju		Za granicą		
	Zgłoszeń patentowych						
	Zarejestrowanych wzorów przemysłowych						
	Zarejestrowanych wzorów użytkowych						
	Zarejestrowanych znaków towarowych						
A13	Jaki jest poziom amortyzacji majątku przedsiębiorstwa?		<i>Proszę wpisać w %</i>				
	Poziom amortyzacji majątku:						
A14	Jaka jest struktura zarządzania przedsiębiorstwem? Proszę krótko opisać						
	Struktura zarządzania:						
A15	Czy w ciągu ostatnich dwóch lat działalności (nie licząc inwestycji dofinansowanej w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP) przedsiębiorstwo...		<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>				
			Tak	Nie	Nie wiem		
	Wprowadziło na rynek jakiś nowy produkt lub produkty lub ulepszyło istniejące produkty						
	Wdrożyło nowe metody wytwarzania produktów, np. nowe urządzenia, maszyny, narzędzia, materiały						
	Wdrożyło nowe metody lub sposoby dystrybucji produktów						
	Zakupiło licencje, patenty lub inne formy know-how						
	Weszło na nowe rynki lub zwiększyło udział na dotychczasowych rynkach						
	Zwiększyło elastyczność produkcji						
	Zwiększyło zdolności produkcyjne						
	Obniżyło koszty pracy						
Obniżyło materiałochłonność i energochłonność							

	Ponosiło nakłady na technologie informatyczno-telekomunikacyjne			
	Ponosiło nakłady na zakup gotowego oprogramowania			
	Ponosiło nakłady na zakup specjalistycznego oprogramowania opracowanego dla Państwa firmy			
	Ponosiło nakłady na szkolenia pracowników			
	Ponosiło nakłady na działalność badawczo - rozwojową			
A16	Jaka jest orientacyjna wielkość nakładów poniesionych na innowacje w ciągu ostatnich dwóch lat (nie licząc inwestycji dofinansowanej w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP)?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>		
	Do 50 tysięcy zł			
	Powyżej 50 do 200 tysięcy zł			
	Powyżej 200 tysięcy do 500 tysięcy zł			
	Powyżej 1 miliona do 3 milionów zł			
	Powyżej 3 milionów do 5 milionów zł			
	Powyżej 5 milionów do 10 milionów zł			
	Powyżej 10 milionów zł			
	Nie wiem/trudno powiedzieć			
A17	Skąd pochodziły środki na finansowanie działań innowacyjnych?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi, można wybrać więcej niż jedną odpowiedź</i>		
	Środki własne			
	Kredyt komercyjny			
	Kredyt preferencyjny			
	Pomoc publiczna samorządowa			
	Pomoc publiczna krajowa			
	Pomoc publiczna unijna			
	Inne (Jakie?)			
A18	Jaka jest orientacyjna wielkość nakładów poniesionych na szkolenia pracowników w ciągu ostatnich dwóch lat?	<i>Proszę wpisać kwotę</i>		
	W przeliczeniu na jednego pracownika:			
	Nie wiem/trudno powiedzieć.....			
A19	Jak określił(a)by Pan(i) fazę rozwoju Państwa firmy?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>		
	Mamy ustabilizowaną pozycję i staramy się ją utrzymać			
	Mamy ustabilizowaną pozycję i rozszerzamy rynek			
	Jesteśmy liderami rynku			
	Ograniczamy działalność/ Wycofujemy się z działalności			
	Trudno powiedzieć			
A20	Jak określił(a)by Pan(i) sytuację rynkową przedsiębiorstwa? Czy jest ona...	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>		
	Bardzo dobra			
	Dobra			
	Średnia			
	Niedobra			
	Bardzo niedobra			
	Nie wiem/trudno powiedzieć			

A21	Jak oceniłby Pan(i) poziom innowacyjności i zaawansowanie technologicznego Pana(i) przedsiębiorstwa?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Bardzo wysoko	
	Wysoko	
	Średnio	
	Nisko	
	Bardzo nisko	
	Trudno powiedzieć	

B. Charakter realizowanego projektu inwestycyjnego.

B1	Jaki jest charakter realizowanego projektu inwestycyjnego?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi, można wybrać więcej niż <u>jedną</u> odpowiedź</i>
	Rozbudowa zdolności wytwórczych	
	Rozbudowa infrastruktury	
	Modernizacja parku maszynowego	
	Inwestycja w "wartości niematerialne"	
	Inny - <i>proszę krótko opisać jaki</i>	
B2	Jaki jest stopień innowacyjności projektu?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Bardzo wysoki	
	Wysoki	
	Średni	
	Niski	
	Bardzo niski	
	Trudno powiedzieć	

C. Umiejscowienie realizowanego projektu w strategii rozwoju.

C1	Jakie jest miejsce projektu w ogólnej strategii rozwoju firmy?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Kluczowe	
	Podrzędne	
	Nie wiem/ Trudno powiedzieć	
C2	Jakie jest znaczenie projektu dla poprawy innowacyjności przedsiębiorstwa?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Bardzo duże	
	Duże	
	Średnie	
	Małe	
	Bardzo małe	
	Trudno powiedzieć	

D. Spodziewane efekty realizacji projektu dla konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorcy.

D1	Czy wystąpiły już jakies efekty realizacji projektu?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Tak - proszę przejść do pyt. D2	

	Nie - proszę przejść do pyt. D3	
D2	Jakie efekty realizacji projektu już wystąpiły?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi, można wybrać więcej niż jedną odpowiedź</i>
	wprowadzenie nowych lub ulepszenie istniejących produktów	
	wprowadzenie nowych maszyn, urządzeń, materiałów	
	wprowadzenie nowych sposobów dystrybucji	
	wejście na nowe rynki lub zwiększenie udział na dotychczasowych rynkach	
	zwiększenie elastyczności produkcji	
	zwiększenie zdolności produkcyjnych	
	obniżenie kosztów pracy	
	obniżenie materiałochłonności i energochłonności	
	zwiększenie zatrudnienia	
D3	Jakie są przewidywane efekty realizacji projektu?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi, można wybrać więcej niż jedną odpowiedź</i>
	wprowadzenie nowych lub ulepszenie istniejących produktów	
	wprowadzenie nowych maszyn, urządzeń, materiałów	
	wprowadzenie nowych sposobów dystrybucji	
	wejście na nowe rynki lub zwiększenie udział na dotychczasowych rynkach	
	zwiększenie elastyczności produkcji	
	zwiększenie zdolności produkcyjnych	
	obniżenie kosztów pracy	
	obniżenie materiałochłonności i energochłonności	
	zwiększenie zatrudnienia	
D4	Kiedy przewidywane jest pojawienie się większości efektów realizacji projektu?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	do końca 2006 roku	
	w 2007 roku	
	w 2008 roku	
	później niż w 2008 roku	
	większość efektów już wystąpiła	

E. Ocena trwałości wpływu inwestycji na konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstwa.

E1	W jakim stopniu zgadza się Pan(i) z następującymi stwierdzeniami?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>				
		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
	Odbiorcy naszych produktów oczekują innowacji					

	Konkurencja na naszym rynku wymusza na nas innowacyjność					
	Stały rozwój technologiczny przedsiębiorstwa jest obecnie warunkiem koniecznym utrzymania się na rynku w naszej branży					
E2	Jaki będzie wpływ projektu na wzmocnienie <u>innowacyjności</u> przedsiębiorstwa?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>				
		W perspektywie krótkookresowej (1 rok)		W perspektywie długookresowej (kilka lat)		
	Bardzo duży					
	Duży					
	Średni					
	Mały					
	Bardzo mały					
	Trudno powiedzieć					
E3	Jaki będzie wpływ projektu na wzmocnienie <u>konkurencyjności</u> przedsiębiorstwa?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>				
		W perspektywie krótkookresowej (1 rok)		W perspektywie długookresowej (kilka lat)		
	Bardzo duży					
	Duży					
	Średni					
	Mały					
	Bardzo mały					
	Trudno powiedzieć					

F. Znaczenie wsparcia publicznego dla podjęcia realizacji projektu inwestycyjnego.

F1	Jaka jest relacja wielkości dotacji w stosunku do budżetu całego projektu inwestycyjnego?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Do 30%	
	Od 31 do 40%	
	Od 41 do 50%	
	Powyżej 50%	
F2	Czy projekt byłby realizowany w przypadku braku wsparcia?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Tak – w tym samym zakresie i czasie	
	Tak, ale w mniejszym zakresie	
	Tak, ale później	
	Nie	
F3	Czy, mając obecną wiedzę na temat realizacji projektu w ramach poddziałania 2.2.1, zdecydowałoby się Państwo aplikować?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Zdecydowanie tak	
	Raczej tak	
	Raczej nie	
	Zdecydowanie nie	
	Nie wiem/ trudno powiedzieć	

F4	Czy zamierzają Państwo aplikować o kolejne środki w ramach Funduszy Strukturalnych?	<i>Proszę wstawić znak X przy wybranej odpowiedzi</i>
	Zdecydowanie tak	
	Raczej tak	
	Raczej nie	
	Zdecydowanie nie	
	Nie wiem/ trudno powiedzieć	

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

5.2.2 Dyspozycje do wywiadu

Dotarcie do odpowiedniej osoby:

W pierwszej kolejności ankieter próbuje przeprowadzić wywiad z osobą podaną jako osoba do kontaktów w bazie danych przekazanej przez MRR. Jeśli osoba ta jest niedostępna (np. jest na urlopie), próbuje skontaktować się z prezesem/dyrektorem firmy. Badanie może być przeprowadzone z inną osobą wskazaną przez osobę do kontaktów/ prezesa/ dyrektora przedsiębiorstwa.

Wprowadzenie (przedstawienie się ankietera oraz prezentacja celu badania):

Dzień dobry, nazywam się Dzwonię do Pana/i z firmy Ecorys Polska, która na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przeprowadza badanie wśród firm, które uzyskały dofinansowanie w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP. Otrzymali Państwo kilka dni temu list z Ministerstwa w tej sprawie. Czy dotarł on do Pana/i?

Tak – kontynuować rozmowę:

Czy zechciałby Pan/i odpowiedzieć na kilka pytań? Wszystkie podane przez Pana/Panią informacje będą traktowane jako poufne i wykorzystane jedynie do celów badawczych.

Nie – wyjaśnić cele badania:

Projekty finansowane w ramach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej, w tym ze środków SPO WKP poddziałanie 2.2.1., są aktualnie przedmiotem ewaluacji. Ewaluacja (ocena) jest badaniem, którego celem jest zdobycie informacji i konkretnych danych dotyczących istotnych efektów, jakie pojawiły się w związku z realizacją inwestycji dofinansowanych ze środków UE. jak również dokonanie oceny znaczenia tych efektów dla wzrostu poziomu innowacyjności i konkurencyjności Państwa przedsiębiorstwa.

A następnie kontynuować rozmowę:

Czy zechciałby Pan/i odpowiedzieć na kilka pytań? Wszystkie podane przez Pana/Panią informacje będą traktowane jako poufne i zostaną wykorzystane jedynie do celów badawczych.

Pytania:

1. Nazwa firmy (*ankieter wpisuje bez zadawania pytania*)
2. Imię i nazwisko osoby, z którą przeprowadzany jest wywiad (*ankieter wpisuje bez zadawania pytania*)
3. Proszę w skrócie opowiedzieć o inwestycji, którą Państwo realizują/ zrealizowali. Co to było?

4. Dlaczego zdecydowali się Państwo aplikować o środki właśnie na tę inwestycję? Czy były plany alternatywnych inwestycji?
5. Dlaczego zdecydowali się Państwo sfinansować projekt ze środków działania 2.2.1? Czy były plany alternatywnego finansowania, gdyby Państwa wniosek nie uzyskał wsparcia? *Dopytać:* Z jakich środków (np. innych w ramach FS, własnych, kredyt)
6. Proszę wymienić wszystkie efekty realizacji projektu
7. Który z nich jest najważniejszy? *Dopytać:* Dlaczego ten?
8. Czy w trakcie realizacji projektu wystąpiły efekty nieprzewidziane na etapie składania wniosku o dofinansowanie? Jak sobie z nimi poradzono? *Dopytać:* Czy któreś z efektów określiłby Pan/i jako negatywne?
9. Czy zamierzają Państwo skorzystać ze środków UE w następnych latach? *Jeśli tak, dopytać:* Czy ma to związek z realizacją omawianego projektu? Jaki (np. kontynuacja inwestycji, nabycie doświadczenia w aplikowaniu i realizacji projektów współfinansowanych przez UE, podniesienie innowacyjność firmy, wzmocnienie konkurencyjność firmy w branży)?
10. Uwzględniając faktyczne wdrożenie projektu w jaki sposób jego realizacja wpłynie na konkurencyjność/ innowacyjność firmy?
11. Biorąc pod uwagę specyfikę branży, w której działa firma i specyfikę rynków, na których działa, jak trwałe będą efekty realizacji projektu? *Dopytać:* Dlaczego Pan/i tak sądzi?
12. Czy ogólnie rzecz biorąc Pana/i zdaniem uzyskane efekty warte są poniesionych nakładów. Proszę wziąć pod uwagę wszystkie nakłady w tym: na przygotowanie wniosku, realizację projektu zgodnie w wymogami Programu, sprawozdawczość itp?

Podziękowanie

Serdecznie dziękuję za poświęcony czas i życzę miłego dnia.

5.3 Zestawienie wyników badania ankietowego

A1	W którym roku powstało przedsiębiorstwo?	Liczba odpowiedzi
	Rok:	
Ponieważ informacje z kwestionariusza nie pokrywały się z informacjami z wniosków aplikacyjnych postanowiono w raporcie wykorzystać te drugie jako pełniejsze i bardziej wiarygodne.		
A2	W jakim przedziale mieści się liczba pracowników Pana(i) firmy?	Liczba odpowiedzi
	Do 19 zatrudnionych	2
	20 do 49 zatrudnionych	1
	50 do 99 zatrudnionych	0
	100 do 249 zatrudnionych	4
	250 do 499 zatrudnionych	2
	Powyżej 500 zatrudnionych	8
	Suma:	17
A3	Na jakim rynku działa Pana(i) firma?	Liczba odpowiedzi
	Regionalnym (obszar województwa)	1
	Ponad regionalnym (kilka województw)	1
	Krajowym	6
	Europejskim	7

Światowym	7
Suma:	22

A4	Jaki jest udział firmy w rynku?	%
	Regionalnym	Nie rozpoczęta sprzedaż, 30% - 2 odpowiedzi 35% 40% 75%
	Krajowym	0,1%; 1% 20% 25% - 2 odpowiedzi 30% - 2 odpowiedzi 40% 60% 75 % - 2 odpowiedzi 100 %
	Europejskim	0,5% 1% – 3 odpowiedzi 3% 5% 50% 80%
	Światowym	Brak danych 3% 2% 0,01%

A5	Jaka była struktura sprzedaży w roku 2005?	Liczba odpowiedzi
	Sprzedaż krajowa 100%	5
	Sprzedaż krajowa 98%, eksport 2%	1
	Sprzedaż krajowa 89%, eksport 11%	1
	Sprzedaż krajowa 85%, eksport 15%	1
	Sprzedaż krajowa 82,14% eksport 17,86%	1
	Sprzedaż krajowa 72%, eksport 28%	2
	Sprzedaż krajowa 65%, eksport 35%	1
	Sprzedaż krajowa 60%, eksport 40%	1
	Sprzedaż krajowa 39%, eksport 61%	1
	Sprzedaż krajowa 37%, eksport 63%	1
	Sprzedaż krajowa 20%, eksport 80%	1
	Suma:	16

A6	Jakie są kierunki eksportu?	Liczba odpowiedzi
	Unia Europejska	12
	Azja	2
	Stany Zjednoczone	3

	Inne kraje - Jakie?.....	Ukraina – 5 odpowiedzi Rosja – 4 odpowiedzi Białoruś – 4 odpowiedzi Po jednej odpowiedzi: Wlk. Brytania Niemcy Słowacja Węgry Austria Belgia Francja Kazachstan Filipiny Egipt Tajlandia Australia Kanada Europa Środkowo - Wschodnia Bliski Wschód
--	--------------------------	--

A7	Jaka była wielkość sprzedaży za rok 2005?	Liczba odpowiedzi
	Do 1 miliona złotych	2
	Od 1 do 5 milionów złotych	1
	Od 5 do 10 milionów złotych	1
	Od 10 do 50 milionów złotych	3
	Od 50 do 150 milionów złotych	2
	Od 150 do 300 milionów złotych	2
	Od 300 do 500 milionów złotych	5
	Powyżej 500 milionów złotych	1
	Suma:	17

A8	Ilu konkurentów w kraju ma firma?	Liczba odpowiedzi
	Liczba konkurentów w kraju:	
	0	2
	3	1
	4	2
	5	1
	10	3
	12	1
	13	1
	15	2
	20	1
	43	1
		15

A9	Czy firma ma konkurentów za granicą?	Liczba odpowiedzi
	Tak	15
	Nie	2

	Suma:	17	
A10	Jakimi systemami zarządzania jakością dysponuje firma?	Liczba odpowiedzi	
	ISO 9001	11	
	ISO 14001	9	
	OHSAS / PN-N 18001	2	
	HACCP	1	
	AQAP	3	
	żaden	4	
	Suma:	30	
A11	Czy w ciągu ostatnich dwóch lat Pana(i) przedsiębiorstwo dokonało...	Liczba odpowiedzi	
		W kraju	Za granicą
		Tak	Tak
	Zgłoszenia wynalazku do opatentowania	8	1
	Rejestracji wzoru przemysłowego	1	1
	Rejestracji wzoru użytkowego	1	0
	Rejestracji znaku towarowego	8	1
	Zastrzeżenia praw autorskich (ochrona za pomocą prawa autorskiego)	2	0
A12	Proszę wpisać liczbę posiadanych:	Liczba patentów	
		W kraju	Za granicą
	Zgłoszeń patentowych	1 patent - 4 odpowiedzi 6 patentów – 2 odpowiedzi 9 patentów – 1 odpowiedź 152 patenty – 1 odpowiedź	1
	Zarejestrowanych wzorów przemysłowych		2
	Zarejestrowanych wzorów użytkowych	1 - 3 odpowiedzi 163	
	Zarejestrowanych znaków towarowych	1 – 4 odpowiedzi 2 4 – 3 odpowiedzi 9 11	1 2
	Zastrzeżonych praw autorskich	19	
	Brak odpowiedzi		
A13	Jaki jest poziom amortyzacji majątku przedsiębiorstwa?	Liczba odpowiedzi	
	Poziom amortyzacji majątku:		

Z powodu znaczących różnic w odpowiedziach, nie pozwalających na ich interpretację oraz informacji uzyskanych od respondentów świadczących o tym, że interpretacja taka byłaby obciążona dużym błędem, zdecydowano się nie uwzględniać odpowiedzi na to pytanie w raporcie.

A14	Jaka jest struktura zarządzania przedsiębiorstwem? Proszę krótko opisać	
	Struktura zarządzania: Realizacja inwestycji poprzez wynajęte firmy wykonawcze, dostawców i inżyniera.	
	Struktura zarządzania: Zakład w fazie realizacji inwestycji – Generalny Wykonawca wyłoniony drogą przetargu UZP. Po uruchomieniu funkcjonować będą dwa oddzielne zakłady : recyklingu i przygotowania wsadu . Zarządzanie : Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny, 2 zastępców – Dyrektorzy zakładów.	
	Spółka posiada 4 dyrektorów, którzy jednocześnie są członkami zarządu: dyrektor generalny (prezes zarządu), dyrektor produkcji i techniki, dyrektor marketingu i rozwoju oraz dyrektor finansowy. Dyrektorowi produkcji i techniki podległy jest szef produkcji, który odpowiada za pracę 3 zakładów produkcyjnych oraz mniejszych ośrodków zysku. Jeden z najważniejszych działów firmy – dział rozwoju podległy jest dyrektorowi marketingu i rozwoju.	
	Zarząd (dyrektorzy) – kierownicy działów - pracownicy	
	Zarząd – Wydziały Produkcyjne i Handlowe z własną strukturą na własnym rozrachunku gospodarczym	
	Zgromadzenie Wspólników Zarząd	
	Firma jest spółką akcyjną, posiadającą osobowość prawną zgodnie z polskim prawem. Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę skarbu państwa (spółkę akcyjną) na mocy ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (dz. U. Nr 51, poz. 298 wraz z późniejszymi zmianami).	
	Prezes V-ce prezes do spraw finansowych Kierownik zakładu	
	Forma własności – prywatna. Firma zarządzana jest przez właściciela firmy. Struktura organizacyjna jest skonstruowana zgodnie z założeniami wdrożonego systemu ISO	
	Sześciuosobowy Zarząd: Prezes, czterech Wiceprezesów, jeden Członek Zarządu - Prokurenci - Dyrektorzy - Kierownicy, Project Menadżerowie - Pozostali pracownicy	
	Zarząd jest dwuosobowy. Wydzielone są następujące pionki organizacyjne: rynek części zamiennych; jakość; administracja; techniczny; produkcji szyb laminowanych; produkcji szyb hartowanych; logistyki; informatyki; marketingu; personalny; zakupy; finansowy.	
	W skład kierownictwa Ośrodka wchodzi dyrektor naczelny, zastępca ds. badawczo-rozwojowych i główny księgowy. W Ośrodku działa Rada Naukowa. Ośrodek posiada 100% udziałów w (nazwa spółki) Spółka z o.o., która prowadzi działalność produkcyjno-handlową.	
	Struktura zarządzania jest strukturą zakładowa. Bazuje na trzech poziomach zarządzania: zarząd, pionki i służby, zakłady wewnętrzne	
Przedsiębiorstwo o charakterze produkcyjnym realizujące własnymi służbami następujące dziedziny: konstrukcję wyrobów, produkcję części i montaż, sprzedaż krajową i eksport oraz obsługa administracyjno-księgową		
Na czele firmy stoi Prezes Zarządu – Dyrektor Generalny. W skład Zarządu wchodzi dwóch Członków – Dyrektor Rozwoju i Dyrektor Finansowy. Dodatkowo jest dwóch Prokurentów – Dyrektor Handlowy i Dyrektor Usług. Struktura organizacyjna firmy opiera się na pięciu wyodrębnionych pionkach: - Finansów i Administracji, - Rozwoju i Produkcji, - Usług i Bezpieczeństwa, - Sprzedaży, - Marketingu. Dodatkowo wyodrębniono Biuro Obsługi Zagranicy oraz trzy Oddziały – w Warszawie, Katowicach i Koszalinie.		

A15	Czy w ciągu ostatnich dwóch lat działalności (nie licząc inwestycji dofinansowanej w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP) przedsiębiorstwo...	Liczba odpowiedzi	
		Tak	Nie wiem

Wprowadziło na rynek jakiś nowy produkt lub produkty lub ulepszyło istniejące produkty	14	0
Wdrożyło nowe metody wytwarzania produktów, np. nowe urządzenia, maszyny, narzędzia, materiały	13	0
Wdrożyło nowe metody lub sposoby dystrybucji produktów	6	2
Zakupiło licencje, patenty lub inne formy know-how	4	1
Weszło na nowe rynki lub zwiększyło udział na dotychczasowych rynkach	13	0
Zwiększyło elastyczność produkcji	10	0
Zwiększyło zdolności produkcyjne	12	0
Obniżyło koszty pracy	5	1
Obniżyło materiałochłonność i energochłonność	8	2
Ponosiło nakłady na technologie informatyczno-telekomunikacyjne	14	0
Ponosiło nakłady na zakup gotowego oprogramowania	14	0
Ponosiło nakłady na zakup specjalistycznego oprogramowania opracowanego dla Państwa firmy	9	0
Ponosiło nakłady na szkolenia pracowników	13	0
Ponosiło nakłady na działalność badawczo – rozwojową	14	1

A16	Jaka jest orientacyjna wielkość nakładów poniesionych na innowacje w ciągu ostatnich dwóch lat (nie licząc inwestycji dofinansowanej w ramach poddziałania 2.2.1 SPO WKP)?	Liczba odpowiedzi
	Do 50 tysięcy zł	2
	Powyżej 50 do 200 tysięcy zł	1
	Powyżej 200 tysięcy do 500 tysięcy zł	1
	Powyżej 1 miliona do 3 milionów zł	4
	Powyżej 3 milionów do 5 milionów zł	5
	Powyżej 5 milionów do 10 milionów zł	1
	Powyżej 10 milionów zł	2
	Suma:	16

A17	Skąd pochodziły środki na finansowanie działań innowacyjnych?	Liczba odpowiedzi
	Środki własne	17
	Kredyt komercyjny	7
	Kredyt preferencyjny	4
	Pomoc publiczna samorządowa	0
	Pomoc publiczna krajowa	4
	Pomoc publiczna unijna	6
	Inne (Jakie?)	0

A18	Jaka jest orientacyjna wielkość nakładów poniesionych na szkolenia pracowników w ciągu ostatnich dwóch lat?	Kwota
-----	--	-------

W przeliczeniu na jednego pracownika:	0 PLN	
	50 PLN	
	150 PLN	
	357 PLN	
	370 PLN	
	550 PLN	
	636 PLN	
	906 PLN	
2700 PLN – 2 odpowiedzi		
4500 PLN		
Nie wiem/trudno powiedzieć.....		5

A19	Jak określił(a)by Pan(i) fazę rozwoju Państwa firmy?	Liczba odpowiedzi
	Mamy ustabilizowaną pozycję i staramy się ją utrzymać	1
	Mamy ustabilizowaną pozycję i rozszerzamy rynek	14
	Jesteśmy liderami rynku	1
	Ograniczamy działalność/ Wycofujemy się z działalności	0
	Trudno powiedzieć	1

A20	Jak określił(a)by Pan(i) sytuację rynkową przedsiębiorstwa? Czy jest ona...	Liczba odpowiedzi
	Bardzo dobra	4
	Dobra	8
	Średnia	3
	Niedobra	0
	Bardzo niedobra	0
	Nie wiem/trudno powiedzieć	1
	Suma:	16

A21	Jak oceniłby Pan(i) poziom innowacyjności i zaawansowanie technologicznego Pana(i) przedsiębiorstwa?	Liczba odpowiedzi
	Bardzo wysoko	3
	Wysoko	9
	Średnio	5
	Nisko	0
	Bardzo nisko	0
	Trudno powiedzieć	0
	Suma:	17

B1	Jaki jest charakter realizowanego projektu inwestycyjnego?	Liczba odpowiedzi
	Rozbudowa zdolności wytwórczych	14
	Rozbudowa infrastruktury	9
	Modernizacja parku maszynowego	11
	Inwestycja w "wartości niematerialne"	3

	Inny - proszę krótko opisać jaki	jaki Budowa „pod klucz” zakładu produkcyjnego – specjalistycznych instalacji chemicznych do przetwarzania odpadów tworzyw na paliwa płynne; wprowadzenie nowoczesnej technologii; uzyskanie innowacyjnego produktu. i wprowadzenie innowacyjnego procesu technologicznego zwiększającego bezpieczeństwo środowiska naturalnego i środowiska pracy;
--	--	--

B2	Jaki jest stopień innowacyjności projektu?	Liczba odpowiedzi
	Bardzo wysoki	4
	Wysoki	11
	Średni	2
	Niski	0
	Bardzo niski	0
	Trudno powiedzieć	0
	Suma:	17

C1	Jakie jest miejsce projektu w ogólnej strategii rozwoju firmy?	Liczba odpowiedzi
	Kluczowe	16
	Podrzędne	1
	Nie wiem/ Trudno powiedzieć	0

C2	Jakie jest znaczenie projektu dla poprawy innowacyjności przedsiębiorstwa?	Liczba odpowiedzi
	Bardzo duże	9
	Duże	7
	Średnie	1
	Małe	0
	Bardzo małe	0
	Trudno powiedzieć	0
Suma:	17	

D1	Czy wystąpiły już jakieś efekty realizacji projektu?	Liczba odpowiedzi
	Tak - proszę przejść do pyt. D2	10
	Nie – proszę przejść do pyt. D3	6

D2	Jakie efekty realizacji projektu już wystąpiły?	Liczba odpowiedzi
	wprowadzenie nowych lub ulepszenie istniejących produktów	9
	wprowadzenie nowych maszyn, urządzeń, materiałów	9

wprowadzenie nowych sposobów dystrybucji	1
wejście na nowe rynki lub zwiększenie udział na dotychczasowych rynkach	8
zwiększenie elastyczności produkcji	5
zwiększenie zdolności produkcyjnych	10
obniżenie kosztów pracy	1
obniżenie materiałochłonności i energochłonności	5
zwiększenie zatrudnienia	10

D3	Jakie są przewidywane efekty realizacji projektu?	Liczba odpowiedzi
	wprowadzenie nowych lub ulepszenie istniejących produktów	10
	wprowadzenie nowych maszyn, urządzeń, materiałów	8
	wprowadzenie nowych sposobów dystrybucji	1
	wejście na nowe rynki lub zwiększenie udział na dotychczasowych rynkach	10
	zwiększenie elastyczności produkcji	4
	zwiększenie zdolności produkcyjnych	7
	obniżenie kosztów pracy	4
	obniżenie materiałochłonności i energochłonności	4
	zwiększenie zatrudnienia	9

D4	Kiedy przewidywane jest pojawienie się większości efektów realizacji projektu?	Liczba odpowiedzi
	do końca 2006 roku	3
	w 2007 roku	6
	w 2008 roku	3
	później niż w 2008 roku	0
	większość efektów już wystąpiła	5
	Suma:	17

E1	W jakim stopniu zgadza się Pan(i) z następującymi stwierdzeniami?	Liczba odpowiedzi				
		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie wiem
	Odbiorcy naszych produktów oczekują innowacji	10	4	1	0	1
	Konkurencja na naszym rynku wymusza na nas innowacyjność	13	4	0	0	0
	Stąły rozwój technologiczny przedsiębiorstwa jest obecnie warunkiem koniecznym utrzymania się na rynku w naszej branży	15	2	0	0	0

E2	Jaki będzie wpływ projektu na wzmocnienie innowacyjności przedsiębiorstwa?	Liczba odpowiedzi	
		<i>W perspektywie krótkookresowej (1 rok)</i>	<i>W perspektywie długookresowej (kilka lat)</i>
	Bardzo duży	5	4

Duży	9	11
Średni	1	1
Mały	0	0
Bardzo mały	0	0
Trudno powiedzieć	0	0
Suma:	15	16

E3	Jaki będzie wpływ projektu na wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstwa?	Liczba odpowiedzi	
		<i>W perspektywie krótkookresowej (1 rok)</i>	<i>W perspektywie długookresowej (kilka lat)</i>
	Bardzo duży	2	6
	Duży	10	9
	Średni	2	1
	Mały	0	1
	Bardzo mały	0	0
	Trudno powiedzieć	0	0
Suma:	14	17	

F1	Jaka jest relacja wielkości dotacji w stosunku do budżetu całego projektu inwestycyjnego?	Liczba odpowiedzi
	Do 30%	13
	Od 31 do 40%	4
	Od 41 do 50%	0
	Powyżej 50%	0

F2	Czy projekt byłby realizowany w przypadku braku wsparcia?	Liczba odpowiedzi
	Tak – w tym samym zakresie i czasie	1
	Tak, ale w mniejszym zakresie	9
	Tak, ale później	4
	Nie	3
Suma:	17	

F3	Czy, mając obecną wiedzę na temat realizacji projektu w ramach poddziałania 2.2.1, zdecydowałoby się Państwo aplikować?	Liczba odpowiedzi
	Zdecydowanie tak	11
	Raczej tak	5
	Raczej nie	1
	Zdecydowanie nie	0
	Nie wiem/ trudno powiedzieć	0
Suma:	17	

F4	Czy zamierzają Państwo aplikować o kolejne środki w ramach Funduszy Strukturalnych?	Liczba odpowiedzi
	Zdecydowanie tak	10
	Raczej tak	4
	Raczej nie	1
	Zdecydowanie nie	0

Nie wiem/ trudno powiedzieć	2
Suma:	17

